

Shri Mahakali Puja

Date	:	19th December 1982
Place	:	Lonavala
Type	:	Puja
Speech Language	:	English & Marathi

CONTENTS

I Transcript

English	02 - 05
Marathi	10 - 15
Hindi	-

II Translation

English	06 - 09
Hindi	22 - 27
Marathi	16 - 21

ORIGINAL TRANSCRIPT

ENGLISH TALK

So welcome to you all, Sahaja Yogis, to this great country of yoga.

Today first of all we have to establish our desire within ourselves that we are seekers and that we have to achieve our full growth and maturity. Today's puja is for the whole universe. The whole universe should be enlightened with your desires. Your desires should be so intense that they should emit out the pure vibrations of Mahakali Shakti, which is the pure desire of attaining the spirit. That's the real desire. All the other desires are like mirage. You are the people who are chosen by God. Specially, first to express your desire, and then to achieve it. And by intense desire of purity you have to purify the whole world. Not only the seekers, but even those who are not seekers. You have to create an aura around this universe, of desire to achieve the ultimate, the spirit.

Without desire this universe would not have been created. This Desire of God is the one that is the Holy Ghost, is this all-pervading power, is the Kundalini within you. Kundalini has only one desire, is to be the spirit and anything else if you desire the Kundalini doesn't rise. Only when it knows that this desire is going to be fulfilled by somebody, who is facing the seeker, it is awakened. If you do not have the desire, no-one can force you. Sahaja Yogis should never try to force this desire on other people. The first ordeal we face, as soon as you get your Realization, is that you just start thinking of your family. You start thinking: 'My mother has not got it, my father has not got it, my wife has not got it, my children have not got it.' You must know that these relations are worldly. Sanskrit is *laukik*. They are not *aloukik*, they are not beyond the worldly relationships. These are worldly relations, and these attachments are worldly. So if you play into that of course as you know, that Mahamaya Shakti allows you to play with that. You go ahead, as long as you like. People bring Me all their relations, parents, this and that - and ultimately they discover that this was a very wrong thing they did. They lost so many precious moments, so many hours, so many years, wasting their energy on people who never deserved any attention of Mother.

Sooner you realize the better that this desire may be within you, and may not be in anyone of your so-called worldly relations. Makes no difference. As Christ was told that His brothers and sisters are waiting outside, He said: 'Who are My brothers and who are My sisters?' So one has to realize that those people who involve themselves into the problems of their family all the time, and attract My attention, you must know that I am just playing about. It is of no value to you. For your ascent it is important first of all to have no desires to create desire in your kith and kin. This is the first principle of establishment of Mahakali Power. Specially in India where people are too much attached to their family, it's a very big problem. If you give Realization to one person, you are amazed to see that all relationship they have is with a big bunch of bhoots. And once you give Realization to one person you are in for trouble. Then all the bhoots walk in, slowly, torturing My life, (Shri Mataji laughing) wasting My energy, and absolutely disgusting. It should happen to you to understand that this is not auspicious. If you want to waste your time, I will allow you to waste your time. But if you want to have the ascent fast, first of all one must remember that these are relations which are absolutely worldly relations and this is not your pure desire. So try to separate your pure desire from your worldly desires.

It does not by any means, suggest that you give up your family, you give up your mother or give up your sister - nothing. But you witness them and see, as you would see anybody else, and see for yourself, whether they are really desirous or not. If they are - well and good. They should not be disqualified because they are your relations. It works both ways. As they cannot be qualified because they are your relations, they cannot be disqualified because they're your relations. So in Sahaja Yoga to make your desire a pure desire, you have to get out of so many things. But for people who are

attached to their family, are bound by their family, they have to see to it that they do not force Sahaja Yoga on anyone of their relations, at least don't force them on Me.

(Shri Mataji coughing)

[Hindi aside....] I've been speaking every day.

[Hindi....] Thank you, it's all right. I have to speak about Shri Krishna, otherwise He thinks I'm just talking about Mahakali.

Now this desire within us, which is the Mahakali Power which is manifesting, comes to us in so many ways. As I told you first of all, it comes to us after Realization, because you are all Sahaja Yogis, to do something about our relations. Then the second desire that comes to us, that let us try to cure people, who are our relations. This is the second desire, you should face yourself and see, that this has happened to many of you. So, right from leprosy to any small thing like cold or sneezing, whatever they have, you think you should bring to Mother. And all the worries of your families should be brought to Mother. Simple thing like pregnancy or sneezing, very simple things - which are so natural – are brought into your attention. So when you have them in your attention I say: 'All right, go ahead with it. Try to solve it, if possible.' But if you do not have them in your attention they are in My attention. You leave them in My attention, I'll manage that. But then it's a vicious circle. It's a very subtle projection of the mind that thinks: 'All right, that Mother we don't have this in our attention, You'd better look after it.' That's not the way.

You should have only one intense desire within yourself: 'Have I become the spirit? Have I achieved my ultimate? Have I risen above the worldly desires?' Purify it. Once you start purifying whatever falls off, I'll look after that. This is just an assurance, but not a guarantee. If it deserves My attention I will definitely look after you. You have to value your attention as I value My attention. I think you have to value much more of your attention than Me, because I can manage, many more things within Myself, because everything is in My attention. But you try to purify your desires, away from the worldly problems that are facing you. So you expand it more, then you start thinking: 'Mother, what about the problem of our country?' All right, give Me the map of your country - finished. That's more than sufficient.

Then purify yourself. The desire that you have, you leave it. And once you are purified that area will be covered through your attention, it's very interesting. When you get over it then only you can throw light, but if you are inside you are hidden by that. Your light is hidden, there's no light emitted. You all rise above that desire. Every time you get a desire you rise above it, so your light is emitted on that wider problem that you are facing which you think should be solved by Me. These are all My headaches which you are taking on yourself. You have to do only one thing is to become the spirit - that's all. Is a simple thing. The rest of it is My headache.

Now the problems that should take your desire on the collective should be very different. To substantiate your purity, to be fragrant with your purity, your attention should be on the other side. Now you are not facing Me, you are sitting with Me facing the whole world. See, the whole attitude will change. The attitude should be: 'What can I give? How can I give? What is my mistake in giving? I have to be more alert. Where is my attention? I have to be more alert towards myself - what am I doing? What's my responsibility?' You must desire that you should be pure. You should be pure desire. That means you should be the spirit. That, "What is your responsibility to yourself?" You should desire that your responsibility to yourself should be manifested, should be complete.

Then your responsibility to this Sahaja Yoga. What is your responsibility to Sahaja Yoga, which is the work of God, which has started and you are My hands. You have to do the work of God, and you have to fight the anti-God elements, the satanic elements. You are not responsible for your family any more, those who are, are half-baked Sahaja Yogis I said, are useless absolutely good for nothing. All such will drop out, their families will suffer, I know this is going to happen. Because now the forces are gathering in such a way that sorting out will start. Your responsibility to yourself, to be the spirit,

your responsibility to Sahaja Yoga, your responsibility to understand Me, better and better and better. Your responsibility to understand this mechanism that is within you, your responsibility to understand how this mechanism works out everything.

The responsibility is to how to become a guru yourself. Your responsibility to be a dignified and a glorified personality. A responsibility to be a respectable person and not a cheap personality.

Every one of you is worth the whole universe. If you want to rise to that height. Universes of universes can be thrown away at your feet. If you want to rise to that height, to that magnitude that is within you to prosper. But those people, who still want to live on a very low level cannot rise. For example, the western Sahaja Yogis have certain problems of committing the sin against the Mother, and the eastern Sahaja Yogis have the problem of committing sin against the Father. It's not difficult at all for you to get out of it. The attention is to be kept pure. In Sahaja Yoga you know all the methods how the attention one can keep it pure. If the attention is not pure then this desire will be always attacked by all petty nonsensical things which has no meaning in your ascent.

Now a person who is a good Sahaja Yogi is not bothered about clothes, what others say to him or what others are talking to him, how they are behaving towards him and the attention is not on that, criticism that this person is like this, that person is like that. Nor there is the aggressiveness of anyone else, because nobody is the other. But the problem is when I say that, no-one thinks that I'm saying about you, each persons. Those who are aggressive take the other role and those who are non-aggressive think the other way. Like I say something for a person who is aggressive, the non-aggressive immediately thinks of the person who is aggressive, not about himself. You immediately start shifting your mind to other person, finding faults with other people.

So this desire becomes gradually lower and lower and lower because of the loads that are put onto it. So the alertness is very important, complete alertness - satarkata, that we should keep our attention purely for the sustenance of our pure desire. Desire comes from your heart and you are so built that your brahmarandra is also the heart. If you don't have a clean heart, this won't keep clean.

There are people who think if they talk about Sahaja Yoga big, and all that, they are all right. They are cheating themselves. If the heart is not open then this is closed. So try to open your heart by projecting. Projecting it. I hope today when you do this puja and you do the worship of Mahakali and this special yagya, we will definitely establish this aura, and enlighten the universe. But your outlook should be: 'How much I have contributed to this. Am I still thinking of other people, am I still thinking of my petty small problems, or I'm thinking of my spirit?'

So, the left side starts and ends with Shri Ganesh. Shri Ganesh has only basic one quality, that He's completely surrendered to His Mother, He does not know any other God, He does not even know His Father. He only knows His Mother and completely surrendered to Her. But this pure desire has to have the action, and about which I'll tell you later as we will be having more pujas and more pujas. But today let us establish ourselves into that pure desire, to be the spirit.

Now, as it is, with the western mind we'll say: 'How?' Is always coming, "How to do it?" Should I tell you? It's very simple. Adi Shankaracharya wrote 'Viveka Chudamani' and so many other books of treatises, and then all these big intellectuals got after his life. And they said: 'How this and how that and how?' He said: 'Forget these people.' Then he wrote 'Saundarya Lahari', it's just a description of his Mother and his devotion to Her and every couplet that He wrote is a mantra. It is not the surrender of your mind through your mind, but the surrender of your heart. Is absolutely the surrender of your heart. Western Sahaja Yogis know very well how there have been attacks and attacks of negativity on them, specially when horrible people like Freud came to destroy their basic, the roots. And how the West accepted it blindfolded, and put them on the path of hell.

All that has to be brought out. That is all nonsense, is wrong, absolutely against God, it's anti-God activity. Then you will realize that you will fight fully, by saying, "This is the destruction of our basics, our roots, when our Mother is the source of everything that is sublime, noble, all that is nourishing, all

that is elevating, emancipating. You have cutting us from our roots.” When he dealt with, I think, animal-like creatures and he wants all of you to go down to that low level of human beings, which exist as pathological cases, I don't know. So it is important for you to understand all the attacks that came on you, and be alert and don't be identified with anyone of these.

Last I would say you have come to this country to see the roots and not the shoot. Change your attitude of western style. Telephones are no good. You cannot get any telephones done here. Postage is horrible. Railways are worst. I shouldn't say because we are in a railway. (Laughter) But, the people are excellent. They know what is dharma. They are not being attacked, somehow or other because it being the Kundalini. The Ganesha is sitting here how dare anybody attack? This great Maharashtra has got eight Ganeshas, protecting them. I don't know if these Maharashtrians know this fact. And so many marutis, so who can attack this country? There is no negative attack except that they themselves are rather money-minded sort. That's the only curse they have, if they can get out of it they are great people.

So, we have come to this country not to enjoy the comfort of the West, but the comfort of the spirit. So to change your attitude towards India - I don't mean Air India, by any chance. (Laughter) This is a wrong idea that you come by Air India because you are a Sahaja Yogi. Not at all. Air India is nothing to do with Sahaja Yoga. All our railways, all our everything, they have nothing to do with Sahaja Yoga, so far. So you be patriotic and use your own airlines, for heaven's sake. But when you arrive here you will see that the people are too innocent, they can't understand Freud, you can't talk to them, it's beyond their minds. They are a higher type of people in this respect now because they are not attacked, while you are higher in a way that though you are attacked you've come out of it. You just turn your faces and you are on the other way. That's something great. So you would also have a confidence there are many people who believe the same way as you believe, in this big country where there's such a big population to support you. So you shouldn't feel lost.

Thus today, we have to start this puja, on Mahakali Day. And it's the Day of the Gauri we can say, and Ganesh-Gauri's Day today, though according to the schedule time it may not be. But according to Me, let us establish within ourself on a subtler level the desire to be pure, and to be cleansed out. All the barriers and unclean things that are within us, to desire to be great Sahaja Yogis, desire to be responsible Sahaja Yogis and desire to be surrendered to your Mother. It's not difficult. That is the easiest, the last one is the easiest, because what you surrender, I don't want anything from you, except that you accept My Love. Surrendering just means you open your heart to accept My Love. Give up this ego. That's all and it will work out. I'm sure it's going to work out. I am trying to push Myself into your hearts and I'll definitely settle down there.

[Marathi....]

Mahakali has a special capacity to weep, because She is left-sided. When She's helpless and She cannot act, She weeps. This is the only manifestation of Mahakali is that She desires, and if She doesn't get Her desire enacted then She just weeps, that's the only thing She can do in helplessness, isn't it. And sometimes when She's full of Love as I've seen you today all of you coming down here and all these people sitting down here. When She cannot express Herself fully, with full heart, also She feels that joy pouring as tears.

May God bless you for today's puja, I hope all of you will take it in such a way that the subtlest of subtle will be awakened within you, the sensitivity every way, and the Love, which culminates into joy. Love that flowers into the fragrance of joy will manifest in today's puja.

May God bless you!

ENGLISH TRANSLATION

(Marathi Talk)

Now I will speak a little Marathi. A shortcoming of the English language is that if I speak something against them (the westerners), you understand it. But an advantage of Marathi is that if I tell something against you, they will not understand it. Thus it goes to your advantage and all your wrongdoings, all your misdeeds remain secret which is a big advantage of the Marathi language. For this reason some people think that I do not know Marathi. But I know Marathi, I know Hindi and also I know, much better, the language of bhoots.

So, you should keep in mind, what I have spoken about Shri Mahakali, give your attention to Shri Mahakali and make efforts to get rid of your faults. I have already told you how people behave,” Shri Mataji please cure my son”, “What has happened to him?” “He is bed-ridden with broken limbs, mental derailment, does not eat or drink anything and unable to bend his back.”.” If you touch him with your feet, it will do a lot of good to him.” So, why has all this happened? This is the result of your past deeds (Karmas). How far can I overcome them, how much can I eat them?. And what is the use of saving such soul? I forgive him so that he can take another life. You should understand. Do favor to him, to yourself and especially to me.” But Shri Mataji let your feet touch my house”. You know all, Shri Mataji is this, that etc, don't have to be told.”Shri Mataji, please come to me just form five minutes, okay two minutes, at least for a minute”. And when I go to their house, I have to climb seven stories. Lift is out of order! I see! Now grind me, I have ground myself for you. I have done a lot. Did whatever you told me to do, cure him, cure her, and cure my aunt! I have cured all. Now I am not going to cure anyone. She may be your aunt, not mine! Understand! I make it very clear! Please do not tell me, “Shri Mataji please see this relation and that relation of mine.” Do me a favor. It has become too much.

Secondly, do not tell your family problems to me. I am fed up. Your attention should be on Sahaja Yoga. How to spread Sahaja Yoga and what should we do for it, how to develop our meditation centers. What mistakes have we made? Why people do not come to Sahaja Yoga? Sit down and discuss it. It should not be empty talks. Sit down and think. What is wrong with us? What wrong we do in Sahaja Yoga? Why are we not stabilizing in Sahaja Yoga?

If you do not collect at least fifteen bhoots at Pujas you are not real Mumbaits. If I go to Pune at least twenty one bhoots must be there and being Pune they have to be big bhoots (Mahabhoots). “Unless we bring them in Pujas and trouble Shri Mataji, we are not real Puneits. “ After all they are Peshwas so Shri Mataji must bear with all this. So they are brought in Pujas. It is very special of them.” Shri Mataji shall we attend the Puja? Since all know about the Puja, please allow us to attend. Check before hand whether the people you bring with you for the Pujas are empowered to be there. In the West I have to tell that I am Adi Shakti. Here, it is not necessary since you know who I am and you want to take as much benefit as possible and bring as many bhoots as you want. If you put dirty things in the Ganga, she will wash them but is necessary to always throw only dirty things? So at least some times you think, “ We always take Bhoots to Shri Mataji, let us find some pure people as well!!” What work can bhoots do other than troubling me? So you take care of bhoots and bring good people at Pujas. So far I have been tolerating it but hereafter I shall not. If you bring bhoots I will set ten bhoots in your house. I make it clear, not one or two but ten. It is not difficult for me do that. And I will put them permanently. I am smiling as I say this but I am serious. This thing troubles me a lot!

Shri Mahakali's form is extremely loving and protecting. Not just this, She is capable of fulfilling all your desires. But if you come with low type of desires, what should I do? How much destruction I have to do! And here are theses foolish things. What should I do? How much should I tolerate just because you are my children? Now this is about bhoots. Secondly, there is terrible attachment, like

Mr. Pradhan say, they have fraternity. If one person is possessed he or she joins another like him or her. Exactly. You can make out that they are bhoots. When ten bhoots are together, you should know that all ten are bhoots., because only a bhoot joins nother bhoot. It is typical of them. So, keep it in mind .

So, get the company of good persons. Good persons should unite and make a group. Do not quarrel. Once you form a group go on enhancing it slowly, means the group becomes a nucleus and the nucleus is to be expanded with more and more good persons coming closer. Quarreling is a sign of bhoots. So is anger. Do not allow anger to get better over you. Or people hasten the work and goad others, do this, do that. I come to know that he (possessed person) has arrived. What can one do when ten bhoots are around. You should have a kind of dignity. You are like Shivaji Maharaj, aren't you? Only his statues are erected everywhere. You are like him, so, see how dignified he was and how you are! Only yesterday I said in Pune,” Sahaja Yogis sit in line, for having food, for free is the limit. In this Maharashtra when we called our woman sweeper to come and have food she would not come without ten invitations. I have seen it for myself. Leave aside stories of Shivaji Maharaj. I have personally seen that if the woman sweeper from our house, was told to come and have meals with us, she would not come unless she was given invitation in advance. “ Shri Mataji you have not given an invitation card, so how can I come?” She would say. This was the way the people behaved. I have seen it for myself. And now, Sahaja Yogis from good families, decent people, come with their children to eat without paying! When I heard it I was flabbergasted as to what I should have told them. Which is this style? Which is this level? Eating is a big problem with us, wherever it is a free feast. If it is with Bhajan, better still ! We never talk about anything else but food! I cannot understand whether we belong to the category of swine! Basically I cannot understand how these people were born in the region which was the kingdom of Shivaji Maharaj! They rush to place where they can eat. Is it the way one should be?

There should be a limit to have everything for free. God can see this way of having everything for free. Never ever should we have anything for free. When somebody is going in his car, board it. For what ? “ Money will be saved”. And where will money thus saved go? What will you do with it? Learn to live with self-respect. What will he, who has no self respect, do in Sahaja Yoga. As first thing one must desire the intelligence to become such persons who are respected, who have dignity. Otherwise, if Sahaja Yogis are known to be the ones who want everything for free, who fight and criticize each other, then I get a bad name. So, first of all you should keep this desire. Having everything for free is highly unbecoming of a Sahaja Yogi That I have given you Sahaja Yoga for free does not mean you should move around having everything free. It has become the other way round these days. Instead of paying to the Guru, it is the Guru who is paying. Is it not strange? You should think whether it is acceptable to God, whether he will approve of it. You know everything. You know all scriptures very well and do not have to be told, but see where you fit into it, which position you have brought yourselves to. Further, money is very big hassle. You are looking forward to save money wherever you can and if you can get good deal of money, nothing like it. So, it's a business. You know, Shri Mataji is not doing business and you too should not do any business in Sahaja Yoga. Otherwise don't tell me, you will turn into a business yourself. Keep it in mind.. Sahaja Yoga is reality. It is truth. It is God's empire where your ways are not allowed. Remember it is not your India government but God's empire. Bribery and all money making businesses may be allowed in the India government (1982) but they are not permitted in God's empire. I repeatedly warn you! Keep it in mind that hereafter if somebody tries to make money or have things for free and lands up in trouble, I shall not be responsible. How great was the integrity in past! Nobody could beat the Maharashtrians on integrity. They are well known all over India for their integrity even now. Very loyal people. I tell you the poor are far better. Even maidservants; you give them the keys, they will not touch your money. But the *Sahibs* from the middle class are ready to do anything to keep their status at the cost other people.

You may have two kurtas less than others. It will not make any difference. If you cannot afford silk kurtas, use cotton ones. I have made you, “Vasudhaiva Kutumbakam, the ones to whom the whole earth is a family, i.e. universal personalities but you are not “Udaar Charita” generous. You are

miserly about money and Puneits are said to be known for their miserliness. But now they have very big responsibility. Yesterday, such high authority as Chief of Southern Command, General *sahib* told me that we were sitting on the land of merits (Punya Bhoomi). I said, "Is it?". Then he said, "Shri Mataji you always say that this is the Punya Bhoomi, then why don't you settle here and residing here help us?" He was all praise for Pune. He is a Sikh, hailing from Punjab. So, as they say, distant hills appear beautiful, he was eulogizing Pune and I was listening. I too have sung its praise in my speech. So, the Puneits have very big responsibility. How much have I extolled you! I feel, probably, my over-praising you has caused this.

Some time back I wrote a letter to you and it was published. In that letter I praised you so much that Kulkarni could not translate it nor could I. Taking you as God I worshipped you and here you are standing like beggars. Signs of indigence! Do one thing at the least, on your own; rise above this form and have such mindset as to, "We are the people of self esteem. Why should anyone spend money on us?" Then you will see, verily Shri Lakshmi shall be at your service. But do not do it just for this. Or you will go back to earlier mindset, that we do it because Shri Mataji has told us and I will get a ten page letter from you," Shri Mataji you told us but Shri Lakshmi is not at our service. On the contrary I have lost Lakshmi. I am left with no money, I am in indebt, my wife has run away etc." Sahaja Yoga is to be established in such terrible circumstances. It is like a tornado. And the need is for those who will take care of the sapling of Sahaja Yoga in this storm. But, where have those people gone? Have they all gone with Shivaji Maharaj or finished with the rule of the Peshwas? Prepare the people who will take care of the sapling. I will do it if you don't. They will put you all right. Despite having the potential you are not preparing them, then where will I bring them from? So, the Puneits have big responsibility. I have already cleared the Mumbaits. They need not be cleared again. But the Mumbaits should move from their places. They are sticking to a place in Mumbai like Shri Ganapati's idol. But unless they move they will not get any benefits. They don't move at all! They must move. Everybody should make a resolve and after I go back, every Sahaja Yogi from Mumbai should visit all centers of Maharashtra. Every Sahaja Yogi. Money is available and the people at those centers will not leave you starving. Take leave or do anything but everyone must visit at least 2-4 centers. Then you will say, "Shri Mataji has said 2 to 4. So we will go to two centers. Since it's two, one should suffice. So, going to Kalwa is all right. There is a center at Kalwa and it is located out of Mumbai. They confirm from the map that Kalwa is outside the borders of Mumbai. So a visit to Kalwa is enough. Then they will tell, "Shri Mataji we had been to Kalwa." I see! Will you now go to Thana? Go to Thana, like bats! It will suit you better. A number of them are already there. How will it suit you? Best? But, such arrangement should not be for Sahaja Yogis. They are my children.

What are you doing with yourselves? Watch yourselves. You are my children and you should not go into the state of bats. Never! So take care of yourselves. Time has come when you should be careful. Now, many more people than these will come. Will you rob them too? Are you thugs on roads? Have thugs of that time been born in Maharashtra? If so, say that all of them have been born here and all thugs together are robbing the people. Open your hearts, live with open hearts. Sahaja Yogis will arrive tomorrow. Every one of you should give them some gifts. The last time I spent my money and on behalf of Pune Sahaja Yogis gave the gifts of mangos, brass jugs, and tumblers. It was on the Puneits' behalf and what did the Puneits do? "Shri Mataji we gave them company, had full meals with them". Everyone must give at least one present to them. Every one of you should make friends with them. But friendship should not be of this type, "Please lend me Rupees five hundred, I have taken loan, my mother has expired and I have no cloth to cover her." Instead of indulging into such things you should try to understand what impression this behavior shall create about you. I am doing plain speaking. It is better to do it today. Never indulge into such low type of behavior. You should make friends with them. Show them your magnanimity. They have come for your *Darshan*. It is like, you go for God's *Darshan* and find him begging! What is this state? Try to understand! Do not distort Sahaja Yoga to this extent. So please do something for them. They have brought a number of presents for you. They have also spent a lot of money for coming here. If not anything, at least you

understand money. So these people have come here by spending so much money. If you give them a present they will always remember it. So hug them with love. Invite them with love to your homes. See how large hearted are Delhi Sahaja Yogis! They said, “Shri Mataji we will keep them with us for seven days. You may do anything but we will not agree. We will have them with us for seven days. We will divide the group amongst us. We live in one room, so what, we will divide them.” This is how Delhites are.

The Mumbaites are also generous, no doubt. They are generous but do not move. Delhi Sahaja Yogis will come to Lonavla. Tell me, although we are having the Puja on Sunday, how many Sahaja Yogis have come here (Lonavla) from Mumbai? They can be counted on finger tips. What has stopped them? Shri Mataji is having the puja today, these people have come from faraway places and you cannot come here from Mumbai! Give me a list of those who have come from Mumbai. Why have others not come today? Why could they not come by a morning train and return by an evening train? Is Lonavla very far? Now if program is held at Kalwa they will attend. They do not have the inner feeling, no longing. If your mother (by birth) had been here you certainly would have come to meet her. Am I not your mother. I am your mothers' mother. Can you do without me? The Mumbaites do not have the inner feeling. What is a benefit of generosity? The inner feelings should be there. It is not possible to buy everything by spending money. The inner feelings can get them. Do you have them? Introspect, “Are we having the inner feelings? You should feel from the hearts. I do not say that all are without the feelings, but some do not have at all. They may say, “Shri Mataji, since you have arrived we have had this benefit.” But let me see what benefit I have got. Now, if four persons come to Mumbai, I have to think in whose house I should put them. I notice that if I put a visiting Sahaja Yogi in somebody's house, he transfers that person to somebody else's house. He has come to us, okay, pass him to another family. I cannot understand what is happening! If they cannot understand your ways, explain to them. But the inner feelings are missing. They are necessary. Everything cannot be purchased by paying money.

On the other hand when I go to villages, it is like a blossom time there. They have inner feelings, everything is so beautiful and joyous. Let it be a bullock cart or some other conveyance. What, if one has to walk! What, if one has to walk barefoot! When love flows in torrents, one does not need anything more and no desires are left. This is how it should be and it should be learnt from those people. They have open hearts. They will not take even a paisa from me., will not trouble me at all. All arrangements are in place. All after their baths are ready and waiting properly. Then it is felt, “This is my Maharashtra.” So, the Mumbaites and the Puneites have very great responsibility. You are sitting here (highest) like crowns, wielding swords. Let those swords not rust. I want to tell all; go and stay in villages for some time and learn from those people. They may not have in the houses anything to prepare eats, yet with great love they would offer,” Shri Mataji, have a cup of tea, have something, not just a glass of water.” Their love evokes love in one's heart! This is how it should be. The inner feeling is necessary. When you meet these people your hearts should be full of love for them. You should think, “They have come with love to meet our spirits, where should we keep them, how should we make them comfortable” When they are about to leave, you should feel, “Now these people who are our relations of hearts are going. When shall we meet them again?” Do not think, “What and how much can we extract from them?” Now forget all that has happened. Forget the bygone and proceed further. As you proceed rise higher and higher. Unless you rise from duality to unity it will not work. Still we are in the duality. A few thorns exist in that duality and they need to be removed.

Throw away the load of money which is on your head and you will have money in lacs of rupees. It is said, “Yogakshemam vahaamyaham” I shall take care of your Yoga and kshema i.e. benevolence. Detach yourselves and see what happens. Give love to these people, spend money on them. Not much is required. You will not get in debt. I do not want anything. But give them. They have come from foreign countries and you should give them love.

ORIGINAL TRANSCRIPT

MARATHI TALK

आता मराठीत सांगते थोडसं. इंग्लिश भाषेचा असा दोष आहे, की त्यांच्याविरुद्ध काही सांगायचं असलं तर ते तुम्हालाही कळेल. पण मराठी भाषेचा हा फायदा आहे, की मराठी भाषेत तुमच्याविरुद्ध काही बोलायचं असेल तर ते त्यांना कळणार नाही. हा तुमचा फायदा आहे! म्हणजे ते गुप्त राहतं सगळं. तुम्ही जे धंदे करता ते सगळे गुप्त असतात. हा तुम्हाला मराठी भाषेचा फार मोठा फायदा आहे आणि त्यामुळे माताजींना सुद्धा कळत नाही, असं जे लोकांना वाटतं, तर मला मराठी भाषा कळते आणि हिंदीही कळते आणि त्याहून भुतांची भाषा फार चांगली कळते.

तेव्हा आज जे महाकालीच मी सांगितलं, तिकडे लक्ष दिलं पाहिजे, की महाकालीकडे लक्ष असायला पाहिजे आणि आपल्यामध्ये जे दोष आहेत ते काढायच्या मागे असलं पाहिजे. आता प्रथम आपल्याला जे प्रकार होतात, ते मी आधीच सांगितलंच की, 'माझ्या मुलाला बघा.' 'काय झालं तुमच्या मुलाला?' 'काही नाही. फक्त लहानपणापासून बिछान्यातच असतो. हातपाय त्याचे मोडलेले आहेत. डोकं फिरलेल आहे. काही खात नाही, पित नाही. कंभर त्याची वाकत नाही. फक्त एवढं एकदा माताजी, तुम्ही पाय तिथे लावलेत तर बरं होईल.' फक्त एवढं झालं. आता हे कशामुळे झालेलं आहे. सांगायला नको. ही तुमची पूर्वकर्म बोलताहेत. ती मी कुठवर जिकणार. किती खाणार आहे? असा जीव आहे, त्याला वाचवून तरी काय करायचं? त्याला क्षमा करते, की त्याला परत जन्म घेऊ देत. समजलं पाहिजे. त्याच्यावरही कृपा करा, स्वतःवरही करा आणि माझ्यावर विशेषतः. पण तुमचे पाय माताजी घरी लागू द्या. तुम्हाला समजतं ना हे सगळं की माताजी अमुक आहेत. तुम्हाला सांगावं लागत नाही. 'पाच मिनिटं तरी, बरं दोनच मिनिटं. बर एकच मिनिट.'

आणि त्या घरात गेलं, म्हणजे सात मजले चढून जावं लागणार. लिफ्टच आऊट आहे. असं का, आता रगडा मला तिथे. मग रगडायचं. आता ते सगळं झालं, आम्ही केलं पुष्कळ. रगडलं आपल्याला तुमच्यासाठी. जे म्हटलं ते केलं. ह्याला बघ रे, त्याला बघ रे, मावशीला बघ रे, अमक्याला बघ रे, सगळ्यांना बघून टाकलं. आता मी कोणाला बघणार नाही. तुमची असेल मावशी तर तुम्ही बघा. माझी ती मावशी नाही. कळलं कां! स्पष्ट मी सांगते. आता मला कोणी सांगायचं नाही, की माझ्या ह्याचं हे बघ, माझ्या त्याचं ते बघ. कृपा करा आता माझ्यावर. फार झालं.

दुसरं म्हणजे आपल्या घरचे जे प्रॉब्लेम्स आहेत ते आणून का माझ्यासमोर. त्याने मला अगदी कंटाळा आला आहे. सहजयोगावरती लक्ष द्यायला पाहिजे. सहजयोग आम्ही कसा वाढवणार? सहजयोगासाठी काय करायला पाहिजे, सेंटर कसं वाढवलं पाहिजे? आमच्यात काय चुकतं? का लोक आमच्याकडे येत नाही? आमच्यामध्ये कोणती वाईट गोष्ट आहे? हे स्वतः बसून ठरवायचं. बाता मारायच्या नाहीत. बसून विचार करायचा, आमच्यात काय खराबी आहे? आम्ही सहजयोगात काय खराब करतो? आमच्यात का जमत नाही? पूजेला कमीत कमी

पंधरा भुतं तुम्ही जमा नाही केली, तर तुम्ही पट्टीचे मुंबईकर नाही. पण जर पुण्याला गेलं तर कमीत कमी एकवीस तरी असायला पाहिजेत. कारण पुण्याला तर महाभुतं असलीच पाहिजेत. ती आणून पूजेला बसवली नाही आणि माताजींना त्रास दिला नाही तर पुणेकर कसले! पेशवाई न ती, मग माताजींनी सहन केलंच पाहिजे. मग आणून बसवायचे. अहो, पूजेला निदान बघा तरी कोण येतंय, कोण येत नाही ते. वाटेल ते आणून पूजेला बसवायचे. हे अगदी विशेष आहे. 'माताजी, पूजेला येऊ का? म्हणजे सगळ्यांना माहिती आहे नां माताजी असं आहे. आम्ही येऊन बसतो नां पूजेला.' पण अधिकार आहे का त्यांना पूजेला बसण्याचा, हे तुम्ही पाहिले पाहिजे. पण इकडे उलट आहे. इकडे मला सांगावं लागतं की मी अमूक आहे. 'मी आदिशक्ती आहे,' हे आधी सांगावं लागतं. तुम्हाला सांगावं लागत नाही. माहिती आहे तुम्हाला. मग, जेवढा फायदा घेता येईल तेवढा घेतला पाहिजे. जितकी भुतं आहेत तितकी आणा. गंगेत सगळी घाण घातली तर गंगा ती धुवून काढणारच. पण घाण घातलीच पाहिजे का? कधीतरी असा ही विचार करीत जा, की आम्ही माताजींच्या ह्याच्यात नेहमी अशा लोकांना घेऊन जातो. काही शुद्ध लोक भेटले तर बरंय! ह्या भुतांच्या ह्याने काय काम होणार आहे, मला त्रास देण्यापलीकडे. तेव्हा ही भुतं तुम्ही सांभाळून फक्त जे शुद्ध आहेत त्यांना तुम्ही पूजेला आणलं पाहिजे. आतापर्यंत मी सगळं सहन करून घेतलं, पण आता ह्याच्यापुढे करणार नाही. जर तुम्ही भुतं घेऊन आले तर तुमच्या घरी दहा भुतं बसवीन. स्पष्ट सांगते. एक नाही, दहा. मला बसवणं कठीण नाही आहे त्यांना आणि तिथे परमनंती बसवून ठेवीन. मी हसून सांगते. पण खरं सांगते मला फार त्रास होतो ह्या गोष्टीचा!

हे महाकालीचं स्वरूप जे आहे ते अत्यंत प्रेमळ आहे आणि तुम्हाला रक्षक आहे. इतकेच नाही तर तुमची सगळी काही जी इच्छा आहे ती पूर्ण करायला समर्थ आहे. पण अशा फालतूच्या इच्छा तुम्ही जर घेऊन आलात, किती आम्हाला कर्दन करायचं आहे आणि संहार करायचा आहे. आम्ही काय करायचं? तुम्ही मुलं म्हणून आम्ही किती सहन करायचं? ह्या मूर्खपणाच्या गोष्टी आहेत.

दुसरं म्हणजे, हे तर झालं भुतांच्या बाबतीत. भयंकर अ‍ॅटॅचमेंट. अगदी आमचे प्रधान म्हणतात ना की फॅटर्निटी असते. एकाला भूत असलं की बरोबर तो दुसऱ्या भूताला चिकटतो. अगदी बरोबर, ओळखायचं म्हणजे तरी काय की ह्यांच्यात भुतं आहेत कां? दहा भुतं एकत्र मिळाली की समजायचं की दहाच्या दहा भुतं, एकमेकाला चिकटली. चिकटणारच. कारण भूत भूतालाच चिकटतं. अगदी स्टॅप आहे त्याचा. हे कृपा करून लक्षात ठेवलं पाहिजे. 'सज्जनांची संगती गाठावी.' सज्जनांनी स्वतःला एकत्र बांधून आणखीन एक ग्रुप करून राहायचं आहे आणि भांडायचं नाही. तो ग्रुप एक करून ठेवला मग हळूहळू करून तो ग्रुप वाढवत गेले पाहिजे. म्हणजे तो न्युक्लिअस बनतो. तो न्युक्लिअस असा वाढवत जायचा मग सज्जनांनी जवळ जवळ येत जायचं. भांडकुदळपणा हे लक्षण भुतांचं आहे. क्रोध आदी ह्या गोष्टी भुतांच्या लक्षणाने आहे. तेव्हा क्रोध येऊ द्यायचा नाही. राग येऊ द्यायचा नाही किंवा घाईघाईने लोक काम करतात, अरे हे कर रे, ते कर रे. असं, तसं. म्हणजे मला कळलं, की हे आलं इकडे. दहा भुतं बसली तर मनुष्य करणार तरी काय? एक तऱ्हेचा रूबाब पाहिजे माणसात. काय शिवाजी महाराज नां तुम्ही! म्हणजे शिवाजी महाराजांचे नुसते पुतळेच उभे करतात जिथे तिथे. अहो, तुम्ही शिवाजी महाराज! त्यांचा रूबाब काय आणि तुमचा रूबाब काय! ते पहा.

कालच पुण्यात मी सांगितलं, की पंक्तीला फुकट करून बसतात सहजयोगी म्हणजे कमालच झाली बुवा! अहो, या महाराष्ट्रात आमच्या मेहतराणीला जरी म्हणत असू, 'ये जेवायला बस.' तर ती तशी बसायची नाही दहादा तिला निमंत्रण दिल्याशिवाय. हे आम्ही आमच्या डोळ्यांनी पाहिलेले आहे. शिवाजी महाराजांच्या गोष्टी सोडा, माझ्या डोळ्यांनी मी पाहिलं आहे, की आमच्या घरच्या मेहतराणीला जरी म्हणायचं असलं की, 'बाई तू जेवायला ये.' तर तशी येणार नाही, तिला निमंत्रण गेलं नाही तर. 'मला तुम्ही माताजी, आमंत्रण पत्रिका दिली नाही तर मी कशी येऊ?' ही पद्धत आम्ही आमच्या डोळ्यांनी पाहिलेली आहे. आणि आता चांगले सहजयोगी, सभ्य लोक फुकटखोरी करून सगळी मुलंबाळं घेऊन जेवायला बसतात, हे ऐकून मला वाटलं आता मी काय बोलायचं! म्हणजे कोणती पद्धत ही, कोणती लेव्हल झाली! खाण्याचा म्हणजे आपल्याला भयंकर त्रास आहे. कुठे जेवायला असलं, भोजन असलं, मग भजन असलं म्हणजे चांगलं. जेवणाशिवाय आपण बोलत नाही. म्हणजे काय डुकराची जात आहोत की काय! मला समजत नाही. कसे हे या शिवाजीच्या राज्यात जन्माला आले? हेच मला आधी लक्षात येत नाही. कुठेही खायला मिळालं की धावत जायचं, ही काय पद्धत झाली!

फुकटखोरीला काहीतरी मर्यादा पाहिजे आणि ही फुकटखोरी परमेश्वराला दिसते. आपण फुकटखोरी कुठेही करणार नाही. आता एखाद्याची मोटर चालली, बसून घ्या. 'कशाला?' 'अहो, तेवढेच पैसे वाचतील.' आणि ते पैसे जाणार कुठे? ते पैसे वाचवून तुम्ही करणार काय? स्वतःच्या इज्जतीने माणसाने रहायला शिकलं पाहिजे. ज्याला स्वतःची इज्जत नाही तो सहजयोगात काय येणार हो! आणि करणार तरी काय? पहिल्यांदा मनुष्याने इच्छा केली पाहिजे की, 'आमची इज्जत होईल. आम्ही काहीतरी रूबाबदार होऊ. अशी आम्हाला सुबुद्धीच मिळाली पाहिजे.' सहजयोगी म्हणजे काय हे फुकटखोर, हे भांडण करणारे, आपापसात नावं ठेवणारे, म्हणजे माझ्या नावाची बदनामी होऊन जाते. तर आज पहिल्यांदा ही इच्छा करायची, पहिल्यांदा, की फुकटखोरी ही सहजयोग्याला शोभत नाही. तुम्हाला फुकट सहजयोग दिला तर त्याचा अर्थ असा नाही, की तुम्ही फुकटखोरी करीत फिरायचं. अहो, उलट होतंय आजकाल. माझ्याच खिशातून पैसे चाललेत. म्हणजे गुरूला पैसे द्यायच्या ऐवजी गुरूच पैसे देत आहेत. ही काय तऱ्हा आहे! तुम्हीच विचार करा, असं चालेल का परमेश्वराला? त्यांना पटेल का? तुम्हाला सगळं माहिती आहे. सगळं शास्त्र माहिती आहे चांगलेच. शास्त्र काही सांगायला नको. पण त्यात तुम्ही कुठे फिट होता ते बघा. स्वतः आपली कोणती पोझिशन आपण बनवलेली आहे ते बघा. पैशाचा तर फार मोठा त्रास आहे. कुठेही चार पैसे वाचवता आले तर वाचवावे आणि चार घबाड मिळालं तर काय, वा, बिझनेसच आहे सगळा. माताजी, काही बिझनेस करीत नाही हे माहिती आहे ना तुम्हाला आणि तुम्ही सहजयोगात बिझनेस करू नये. मग पुढे मला सांगू नये. मग तुमचाही बिझनेस होईल. हे लक्षात ठेवलं पाहिजे.

सहजयोगी सत्यवस्तू आहे, खरेपणा आहे. परमेश्वराचे साम्राज्य आहे, तिथे हे चालायचे नाही. ते काही इंडिया गव्हर्नमेंट नाही. परमेश्वराचं साम्राज्य आहे, हे लक्षात ठेवलं पाहिजे. इंडिया गव्हर्नमेंटमध्ये चालतील तुमचे लाचलूचपत आणि सगळे धंदे. परमेश्वराच्या साम्राज्यात हे चालणार नाही. म्हणून मी सांगते बजावून परत. आज इथे सांगते आहे. लक्षात ठेवा. खबरदार कोणीसुद्धा जर एकही पैसा कमवण्याचा किंवा फुकटखोरीचा प्रयत्न केला ह्याच्यापुढे आणि जर काही त्रास झाला तर मी त्याला जबाबदार नाही. इमानदारीत उतरलं पाहिजे. अहो,

इमान म्हणजे केवढं होतं पूर्वी. महाराष्ट्रीयनांच इमान म्हणजे कोणी जिंकू शकत नव्हतं. अजूनही संबंध हिन्दुस्थानात गाजलेले आहेत इमानासाठी. फार इमानदार लोकं! गरीब लोक बरे तुम्हाला सांगते. इथल्या मोलकरणी, तुम्ही किल्ल्या द्या, काही हात लावणार नाहीत पैशांना! पण हे मध्यम स्थितीतले साहेब लोक. हे दुसऱ्यांच्या दमावर साहेबी करण्यासाठी वाट्टेल ते करायला तयार आहेत. फार तर दोन कुडते कमी घाला. काही फरक पडणार नाही. रेशमी नसले तर कॉटनचे घाला.

आता तुम्हाला 'वसुधैव कुटुम्बकम्' करून टाकलं आहे आम्ही. पण उदार चरित नाही. पैशाच्या बाबतीत अगदी कवडीचुंबक. मग पुण्याला तर प्रसिद्धच आहेत म्हणे. आता पुण्यावर फार मोठी जबाबदारी आहे. काल एवढे मोठे, तुमचे सदर्न कमांडचे जनरल साहेब मला म्हणाले, की आम्ही पूण्यभूमीत बसलो आहे. म्हटलं, असं कां? आणि मला म्हणाले, 'माताजी, तुम्ही ह्याला पूण्यभूमी सारखं म्हणता आणि पुण्याला विशेष पुण्य म्हणता, तर इथेच तुम्ही का नाही वास्तव्य करत आणि इथेच तुम्ही राहून आमची का नाही मदत करत?' एवढी ते पुण्याची महती गात होते. बिचारे आपले शीख आहेत, पंजाबातून आले. 'दुरून डोंगर साजरे', तर आपले पुण्याची महती गात होते. मी आपलं ऐकत होते. भाषणातही महती वगैरे गायली आहे. तेव्हा पुणेवाल्यांवर फारच जबाबदारी आहे. केवढी मी तुमची स्तुती केलेली आहे! मला वाटतं, भ्रमसाठ स्तुतीमुळेच हे झालेलं आहे बहुदा.

बघा एक पत्र लिहिलं होत मी तुम्हाला. ते छापून आलं. त्याचं ट्रान्सलेशन कुलकर्णींना जमेना. मला जमेना, अशी स्तुती मी तुमची केली. तुम्हाला परमेश्वर मानून पूजलं आणि तुम्ही हे काय भिकाऱ्यासारखे उभे आहात. दरिद्री लक्षणं! तेव्हा ह्या स्वरूपातून निघायला पाहिजे. एवढेच एक करा. आपल्या जबाबदारीवर. स्वतः आम्ही इज्जतीची माणसं आहोत. कोण आमच्यावरती खर्च करणार! मग बघा साक्षात् लक्ष्मी तुमचे पाय धुणार. पण म्हणून नाही करायचं. परत तेच. माताजींनी सांगितलं आहे नां, म्हणून आम्ही हे करतोय. लक्ष्मी आमचे पाय नाही धूत. म्हणजे असं पत्र येईल माझ्याजवळ असं दहा पानी. तुम्ही असं म्हणाले, तुम्ही असं म्हणाले, लक्ष्मी आमचे पाय धूत नाही. लक्ष्मीने उलट आम्ही हारलो. आता एकही पैसा नाही. कर्जबाजारी झालो. बायको पळाली, सगळं झालं. अशा भयंकर परिस्थितीत सहजयोग उभा करायचा आहे. झंझावात! त्या झंझावातात सहजयोग्यांच्या रोपाला सांभाळून धरणारे पाहिजेत हो! कुठे गेले ते? सगळे गेले का शिवाजींच्या बरोबर की पेशवाईतच गेले? संपले. ह्या रोपाला सांभाळून धरणारे लोक उभे करा आणि तुम्ही नाही केले तर मी उभे करीन. आणि मग ते तुमचं ठीक करतील. तुमच्यात ते सगळं असतांनासुद्धा तुम्ही जर ते उभं करणार नाही तर कुठून उभं करू. तर पुणेवाल्यांवर फार जबाबदारी आहे. मुंबईकरांना खूप झाडून ठेवलेले आहे आधीच. त्यांना झाडायला नको आता. पण मुंबईकरांनी हालायला पाहिजे. गणपतीसारखे चिकटून मुंबईत राहतात. हलल्याशिवाय मुंबईकरांचा काही फायदा होणार नाही. हललेच पाहिजे. हलतच नाही मुळी! हललेच पाहिजे. प्रत्येकाने ह्यावेळेला ठरवायचं, मी इथून गेल्यावर प्रत्येक मुंबईकराने महाराष्ट्राच्या सर्व सेंटर्सना भेट दिली पाहिजे. प्रत्येकाने. पैसे आहेत. सेंटरवर गेल्यावर ते काही तुम्हाला भुकं मारणार नाहीत.

सुट्टी घेऊन, काहीही करून प्रत्येकाने दोन-चार तरी सेंटर्सना भेट दिली पाहिजे. 'बरं, माताजींनी आता दोन-चारच म्हटलं नां! मग दोनच घेऊयात.' मग दोन म्हणजे एक असलं तरी झालं. मग कळव्याला गेलं की झालं.

कळवा म्हणजे सेंटरच आहे नाही तरी आणि मुंबईच्या बाहेरच आहे नाही का? म्हणजे हद्दीत नाही. मग बघायचे मॅपवर हद्दीत आहे, की बाहेर आहे. बाहेरच आहे मग काय! मग झालं, 'आम्ही कळव्याला जाऊन आलो माताजी.' 'असं कां?' मग ठाण्याला जाता का आता? ठाण्याला जा, तिथे बरं राहील तुम्हाला. वटवाघुळं बनून. तिथे पुष्कळ आहेत. ते कसं काय राहील? काय! उत्तम! ही व्यवस्था नको सहजयोग्यांची. ती माझी मुलं आहेत. काय करताहात स्वतःबरोबर. लक्ष ठेवा स्वतःकडे. तुम्ही माझी मुलं आहात! तेव्हा वटवाघुळाच्या ह्या स्थितीला जायचं नाही. मुळीच जायचं नाही. तेव्हा सांभाळून रहा. हे सांभाळण्याची वेळ आलेली आहे. आता ह्यांच्याहून जास्त लोक येतील. त्यांना लुबाडायचं म्हणजे काय! तुम्ही काय ठगी करता की काय रस्त्यावर. म्हणजे त्यावेळचे ठग आता महाराष्ट्रात जन्माला आले असतील. तर तसं सांगावं. त्यांनी सगळ्यांनी इथेच जन्म घेतलेला आहे आणि हे ठग सगळे आता बसून ठगत आहेत सगळ्यांना. खुल्या दिलाने राहिलं पाहिजे. आता उद्या मंडळी येणार आहेत. सगळ्यांनी काही ना काही तरी त्यांना बक्षीस म्हणून द्यावं. मागच्या वेळेला मीच खर्च करून सगळ्यांना बक्षीस दिलं होतं. पुणेकरांच्या तर्फे त्यांना आत्ता आंबे दिले आणि लोटे आणि पात्र दिलं. कशाला? पुणेकरांच्या तर्फे! आणि पुणेकरांनी काय केलं! व्वा! आम्ही समागम दिला माताजी, जेवायला बसलो सगळ्यांच्या बरोबर व्यवस्थित. सगळ्यांनी काही ना काही बक्षीसे ह्यांना दिली पाहिजेत. प्रत्येकाने मित्रता जोडली पाहिजे. पण मित्रता म्हणजे अशी नाही, की मला जरा पाचशे रुपये उसने द्या. मी कर्ज घेतलं होतं. माझी आई मेलेली आहे. तिच्या अंगावर कपडा नाही. हे असले प्रकार करण्यापेक्षा त्या लोकांना तुमच्याबद्दल काय कल्पना होणार आहे ते तुम्ही लक्षात घेतलं पाहिजे. स्पष्टपणे मी हे सांगते. आज स्पष्टच बोललेलं बरं. असल्या प्रकारच्या हलकटपणाच्या गोष्टी करायच्या नाहीत. जाऊन दोस्ती करायची. त्यांच्यासमोर आपला मोठेपणा दाखवला पाहिजे. ते तुमच्या दर्शनाला आलेले आहेत. हे चांगले आहे, की परमेश्वराच्या दर्शनाला जा आणि परमेश्वर भीक मागतो आहे! काय स्थिती आहे हो! ही काय स्थिती आहे. तेव्हा लक्षात घेतलं पाहिजे. इतका विपर्यास करू नका सहजयोगाचा. तेव्हा कृपा करून ह्यांच्यासाठी काहीतरी करा. ते तुमच्यासाठी किती बक्षिसं घेऊन आले आहेत. एवढा खर्च करून इथे आलेत.

आपल्याला पैसे तर समजतात कमीत कमी आणखीन काही समजलं नाही तरी. हे लोक केवढा खर्च करून आलेले आहेत! त्यांच्यासाठी एखादी वस्तू दिली तर नेहमी लक्षात ठेवतील. प्रेमाने मिठ्या माराव्यात. त्यांना प्रेमाने घरी जेवायला बोलवायचं. दिल्लीकरांचं हृदय बघा केवढं मोठं आहे! 'सात दिवस आम्ही आमच्याकडे ठेवतो माताजी. तुम्ही काही केलं तरी आम्ही ऐकणार नाही. सात दिवस आम्ही आमच्याकडे ठेवू. आम्ही सगळ्यांना वाटून घेऊ. आम्ही एका खोलीत जरी राहतो तर काय झालं. आम्ही वाटून घेऊ.' हे दिल्लीकर. तसे मुंबईकर दिलदार आहेत. त्याबद्दल शंका नाही. मुंबईकर दिलदार आहेत, पण हालत नाहीत. दिल्लीवाले लोणावळ्याला येतील, पण आज किती सहजयोगी मुंबईहून इथे आले, रविवारला आपण पूजा ठेवली तर. हातावर मोजून घ्या. आज यायला काय झालं होतं पूजेला. माताजी आज पूजेला बसणार आहेत. हे लोक इतक्या दुरून आले. तुम्ही काही इथपर्यंत येऊ शकत नव्हते? किती लोक आले आहेत मुंबईचे मला लिस्ट करून द्या. काय झालं होतं यायला त्यांना आज! सकाळच्या गाडीने यायचं आणि संध्याकाळच्या गाडीने जायला काय झालं होतं? काय दूर आहे लोणावळा? आता काय कळव्याला प्रोग्रॅम केला म्हणजे होईल. तर त्याच्यामध्ये

आंतरिकता नाही. ओढ नाहीये. तुमची जर आई उद्या आली असती तर आले असते भेटायला. नक्की. मी तुमची आई नाही आहे का? तुमच्या आईची आई आहे मी. माझ्याशिवाय चालणार आहे का तुमचं!

आंतरिकता नाहीये. मुंबईच्या लोकांना आंतरिकता असायला पाहिजे. दिल खोल असून फायदा काय? आंतरिकता पाहिजे. पैसे खर्च करून सगळं विकत घेता येत नाही. आंतरिकतेने येतं. आंतरिकता आहे का तुम्हाला. आपल्याकडे लक्ष दिलं पाहिजे, आम्ही आंतरिक आहोत की नाही. अंतःकरणापासून वाटलं पाहिजे. असं नाही म्हणत की सर्वांना नाही वाटत. काही लोकांना मुळीच वाटत नाही. 'माताजी, तुम्ही आल्यामुळे आमचा हा फायदा झाला, तो फायदा झाला.' अहो, माझा काय फायदा झाला तो तर बघू द्या मला. आता मुंबईला जर चार माणसं आली तर मला विचार करावा लागतो कोणाच्या घरी ठेवायचं. ज्याच्या घरी ठेवावं तो उचलबांगडीच करत असतो. इथे हेच काम दिसतंय. हे आले ना ह्याला ह्याच्याकडे घाला. त्यांची टोपी ह्याच्यावर. काही समजतच नाही हे काय आहे. त्यांना काही तुमचं समजत नाही तर समजवून सांगा. पण आंतरिकता नाहीये. आंतरिकता असायला पाहिजे. सगळ्याच गोष्टी पैशाने विकत घेता येत नाही.

पण तेच आम्ही जातो खेडेगावात, म्हणजे बहार आहे. आंतरिकता आहे. सगळं मस्त आहे. काय मजा येते हो! बैलगाडी असो नाही तर काही असो. पायी चालायला लागलं तरी काय झालं. अनवाणी चालायला लागलं तरी काय झालं! अहो, प्रेमाचं एवढ जे धो धो वहात असतं. त्याच्यापुढे काही नको मग. त्याच्या मग काही इच्छा रहात नाही. असं ठेवलं पाहिजे आणि तेच शिकलं पाहिजे त्या लोकांपासून. खुले आहेत. कधीही माझ्याकडून एक कवडीही घेणार नाहीत. मला त्रास देणार नाहीत. सगळी व्यवस्था कशी मस्त! सकाळी सगळे आंधोळ करून इतके व्यवस्थित उभे. तेव्हा वाटतं अरे, माझा महाराष्ट्र हा! बस, मुंबई आणि पुणेकरांवर फार मोठी जबाबदारी आहे. तुम्ही सरताज ना इथे बसलेले. हातात तलवारी घेऊन. गंजू देऊ नका. सगळ्यांना सांगणं आहे, थोडे दिवस खेडेगावात जाऊन रहावं आणि थोडं खेडेगावातल्या लोकांकडून शिकावं. जरी काही नसलं घरात तरी अत्यंत प्रेमाने, 'एक कप चहाच घेऊन जा माताजी. काही तरी घ्या. नुसतं पाणी नको.' आणि केवढं प्रेमाने. हृदय भरून येतं. तसेच पाहिजे. आंतरिकता पाहिजे. ह्या लोकांना बघून हृदय भरलं पाहिजे. हे आले आहेत. कसे आमच्या जीवाशी हे आलेले आहेत. ह्यांना कुठे ठेऊ आणि कुठे नको. न्हाऊमाखू घालू की काय करू? कसं करू? असा विचार यायला पाहिजे. ह्यांना जायचंय, आता कधी भेट होणार. हे आमचे जीवाचे निघाले आहेत. तसं नाही. त्याच्याकडून किती काय काढता येईल ते आपण काढलं पाहिजे.

आता हे सगळं विसरा. झालं गेलं विसरून जायचं. आता पुढची वाटचाल करायची. त्या वाटचालीमध्ये आपण वर वर उठत जायचं. द्वैतातून अद्वैतात आल्याशिवाय होणार नाही. आणि आपण अजून द्वैतात बसलेलो आहोत आणि त्या द्वैतात थोडेसेच काटे आहेत. ते काढावे लागणार. पैशाचा हा जो आपल्या डोक्यामध्ये बोजा आहे, काढून टाका. तुम्हाला लाखोंनी पैसे मिळतील. 'योगक्षेम वहाम्यहम्' म्हटलेले आहे. सोडून बघा. ह्यांना प्रेमाने जवळ करा. चार पैसे खर्च करा. काहीही लागत नाही. तुम्ही कर्जबाजारी होणार नाही. मला काही नको आहे, पण ह्यांच्यासाठी करा. हे बाहेरून आले, त्यांना प्रेमाने जवळ घ्या.

MARATHI TRANSLATION

(EnglishTalk)

आज प्रथमतः आपण सर्वांनी आपली इच्छा आपल्या मनामध्ये प्रस्थापित करावयास पाहिजे की आम्ही सर्वजण साधक असून आम्हाला आमची प्रगती करून प्रगल्भता मिळविली पाहिजे.

आजची पूजा ही सर्व विश्वासाठी आहे. ह्या इच्छेने सर्व जग प्रकाशित झाले पाहिजे. तुमची इच्छा इतकी तीव्र असावी, की तिने महाकालीची म्हणजे आत्म्याला मिळविण्याच्या शुद्ध इच्छेच्या चैतन्य लहरी सोडल्या पाहिजेत. ती खरी इच्छा, बाकी सर्व इच्छा मृगजळासारख्या आहेत. ईश्वराने तुम्हाला खास करून प्रथम इच्छा व्यक्त करण्यासाठी व नंतर त्या पावित्र्याची प्रखर इच्छा प्राप्त करून घेण्यासाठी निवडले आहे. तुम्हाला सर्व जगाला शुद्ध करावयाचे आहे. फक्त साधकांना नाही तर जे साधक नाहीत अशांसाठी, ज्याच्या पलीकडे काही त्याला म्हणजे आत्म्याला मिळविण्याच्या इच्छेचे वलय तुम्हाला या विश्वाच्या भोवती निर्माण करावयाचे आहे. इच्छेशिवाय हे विश्व राहिले नसते. ही परमेश्वरी इच्छा हीच आदिशक्ती होय. ही सर्वत्र पसरलेली शक्ती आहे. हीच ती आपणा सर्वांच्या ठिकाणी असणारी कुंडलिनी होय. कुंडलिनी फक्त एकच इच्छा आहे आणि ती म्हणजे आत्मा होय. याशिवाय असणारी कुठलीही इच्छा ठेवल्यास कुंडलिनी वर चढत नाही. कुंडलिनीला जेव्हा समजते, की ही इच्छा जिच्याकडून पूर्ण होणार आहे. अशी व्यक्ती साधकाचे समोर आहे. तेव्हाच ती जागृत होते. जर तुम्हाला इच्छाच नसेल तर कोणीच ती निर्माण करू शकत नाही. सहजयोग्यांनी आपली इच्छा कोणावर लादू नये.

तुम्हाला जागृती मिळाल्यावर लगेच पहिला अडथळा येतो ते म्हणजे तुम्ही प्रथम तुमच्या कुटुंबाचा विचार करता. तुम्ही विचार करावयास लागता, की माझ्या आईला ते मिळालं नाही, माझ्या वडिलांना ते मिळालं नाही, माझ्या बायकोला ते मिळालं नाही, माझ्या मुलांना ते मिळालं नाही, तुम्ही हे लक्षात ठेवलं पाहिजे की, ही नाती भौतिक आहेत, संस्कृतमध्ये त्याला लौकिक असा शब्द आहे. ते अलौकिक नाहीत, ते ऐहिक नात्याच्या पलीकडचे नाहीत. हे संबंध लौकिक आहेत आणि हे पाश ही लौकिकच आहेत. तेव्हा तुम्ही जर ह्या नात्यातच गुरफटला गेलात तर महामाया तुमचा हा खेळ चालू देते. तो तुमचा खेळ तुम्हाला हवा तेवढा चालू राहतो. लोक माझ्याकडे त्यांच्या नात्याच्या मंडळींना घेऊन येतात. सरतेशेवटी त्यांच्या हे लक्षात येते, की ही फार मोठी चूक त्यांनी केली. आपल्या आयुष्यातील अत्यंत मोलाचे क्षण, तास, वर्ष व शक्ती अशा लोकांवर वाया गेलेली आहे की जे माताजींचे लक्ष वेधून घेण्यास अपात्र आहेत.

तुम्हाला जेवढ्या लवकर कळेल तेवढे बरं की तुमच्यात ही इच्छा असेलही आणि कदाचित तुमच्या लौकिक नात्याच्या लोकांत नसेलही परंतु त्याने काही फरक पडत नाही.

ज्यावेळी ख्रिस्ताला सांगितले की तुमचे बंधू व भगिनी बाहेर थांबलेले आहेत, तेव्हा ख्रिस्त म्हणाले, 'माझे बंधू कोण? माझ्या भगिनी कोण? तेव्हा लोकांनी हे जाणलं पाहिजे की जे आपल्या घरगुती कटकटीमध्येच अडकून पडतात आणि माझं लक्ष वेधू इच्छितात, तेव्हा तुम्ही हे लक्षात ठेवा, की मी फक्त त्यांच्याशी खेळत

असते. त्याचा त्यांना काहीच फायदा नाही. तुमच्या प्रगतीकरता तुम्ही तुमच्या नात्यागोत्याच्या लोकांतील इच्छा काढून टाकली पाहिजे. ही फार महत्त्वाची गोष्ट आहे. महाकालीची शक्ती प्रस्थापित करण्यासाठी हे सर्वात पहिले तत्त्व आहे. विशेषतः भारतातील लोक हे त्यांच्या कौटुंबिक जीवनात फार अडकलेले असतात आणि म्हणून तो फार मोठा प्रश्न होतून बसला आहे. जर तुम्ही एका व्यक्तीला जागृती दिली तर तुम्हाला आश्चर्य वाटेल, की तिचे सर्व नातेवाईक, भुतांचा समुदायच आहे. एकदा तुम्ही एका व्यक्तीला जागृती दिली, की तुम्ही अडचणीत पडतात आणि सर्व भुतं हळूहळू पुढे सरतात आणि मला छळण्यासाठी प्रयत्न करतात. त्यात माझी शक्ती विनाकारण वाया जाते. आणि त्याचा तुम्हाला काही उपयोग होत नाही. तुम्हाला असे झाले म्हणजे कळेल की ही चांगली गोष्ट नाही. जर तुम्हाला वेळ वाया दवडावयाचा असेल तर मी तुम्हाला वाया घालवू देईन. परंतु जर तुम्हाला तुमची उन्नती करावयाची असेल तर ही भौतिक नातीगोती असून ही काही शुद्ध इच्छा नाही, हे तुम्ही लक्षात ठेवले पाहिजे. तेव्हा तुमची शुद्ध इच्छा ही भौतिक इच्छेपासून वेगळी करण्याचा प्रयत्न करा. ह्याचा अर्थ तुम्ही तुमचे कुटुंब सोडा असा नाही. तुम्ही तुमची आई सोडा, बहीण सोडा असा नाही. परंतु तुम्ही इतरजणांना बघता तसेच त्यांना साक्षी स्वरूपात राहून पहा की खरोखरच त्यांना आंतरिक इच्छा आहे की नाही. ती असेल तर चांगलीच आहे. ती तुमच्या नात्याची मंडळी आहेत म्हणून काही त्यांना अपात्र ठरवायचे नाही. दोन्हीकडून ते लागू पडते. जसे ती नात्याची आहेत म्हणून लायक आहेत असे नाही. त्याचप्रमाणे त्यांना नात्याची आहेत म्हणून वाळीतही टाकू नये. सहजयोगात तुमची इच्छा, शुद्ध इच्छा असली पाहिजे. तुम्हाला कित्येक गोष्टींमधून बाहेर पडायचे आहे. परंतु जे लोक कुटुंबात गुरफटलेले आहेत त्यांनी आपल्या नातेवाईकांवर सहजयोगाची जबरदस्ती करू नये. कमीतकमी त्यांना माझ्या डोक्यावर बसवू नये.

आता आपल्यातील ही इच्छा की जी महाकालीची शक्ती दृगोचर होत आहे, आपल्याकडे बऱ्याच मार्गांनी येत असते. जसं मी तुम्हाला पहिल्यांदाच सांगितले, की तुम्हाला जागृती मिळाल्यानंतर तुम्ही सहजयोगी असल्यामुळे आपल्याला नातेवाईकांसाठी काहीतरी करावे असे वाटणे. त्यानंतर दुसरी इच्छा आपल्यामध्ये येते ती म्हणजे, आपल्या नातेवाईकांना बरे करावे. तुम्ही स्वतःला जाणून घ्या आणि तुम्ही बघाल की इतरांनाही तसेच वाटते. तेव्हा महारोगापासून ते क्षुल्लक सर्दीपर्यंत जो काही त्रास असेल त्यांना असे वाटते, की ते आईकडे आणावे आणि कुटुंबातील सर्व कटकटी माझ्यापर्यंत आणतात. अत्यंत साध्या गोष्टी म्हणजे गर्भारपण किंवा साध्या शिंका, की ज्या अत्यंत नैसर्गिक असतात, त्या तुमच्या चित्तात आणल्या जातात, तर तुमच्या चित्तात जर त्या आहेत तर मी म्हणेन, की होऊ दे तुमचेच. बघा तुमचे प्रश्न सोडवता येतात कां? पण जर तुमच्या चित्तात ते नसतील तर ते माझ्या चित्तामध्ये असतात. तुम्ही त्यांना माझ्यावर सोपवा. मी त्यांना बघून घेईन. पण हे दुष्ट चक्र आहे. मनातील अत्यंत सूक्ष्म विचार आहे की, 'ठीक आहे माताजी, आम्ही आमच्या चित्तातून काढून टाकलं, आता तुम्ही त्यांच्याकडे लक्ष द्या.' परंतु हा काही मार्ग नाही. आपल्यात फक्त एकच तीव्र इच्छा असली पाहिजे आणि ती म्हणजे 'मी आत्मा झालो आहे कां? मी माझे ध्येय गाठले आहे कां? मी भौतिक इच्छेवर मात केली कां?' स्वतःला शुद्ध करा. एकदा का तुम्ही शुद्ध करू लागला की जे काही गळून पडेल तिकडे लक्ष असते. हे फक्त आश्वासन आहे, पण खात्री नाही. जर ते माझ्या चित्तात येणे पात्र असतील तर त्याचेकडे मी बघेन. जसं मी

माझ्या चित्ताला महत्त्व देते तसं तुम्ही पण महत्त्व दिलं पाहिजे. मला वाटतं की मी माझ्या चित्ताला महत्त्व देते त्याच्यापेक्षा कितीतरी जास्त तुम्ही तुमच्या चित्ताला दिले पाहिजे. कारण बऱ्याचशा गोष्टी मी माझ्यातच घडवू शकते. कारण सर्व काही माझ्या चित्तात आहे.

पण तुम्ही मात्र तुमची इच्छा भौतिक कटकटीमधून काढून शुद्ध करण्याचा प्रयत्न करा. जेव्हा तुम्ही ती त्याच्याही पुढे न्याल तेव्हा तुम्ही विचार कराल, माताजी, आपल्या देशाच्या अडचणीचे काय? बरं, मग तुम्ही तुमच्या देशाचा नकाशा मजजवळ द्या म्हणजे संपलं. त्यात सर्व काही आलं. आता स्वतःला शुद्ध करा. तुमची जी इच्छा असेल ती सोडून द्या आणि तुम्ही एकदा का शुद्ध झालात कि तो भाग तुमच्या चित्ताद्वारे व्यापला जाईल. हे फार समजून घेण्यासारखं आहे. तुम्ही जेव्हा त्याच्या बाहेर जाल तेव्हाच तुम्ही त्याच्यावर उजेडाचा झोत फेकू शकाल. पण तुम्ही त्यातच रहाल तर तो उजेड लपला जाईल. तिथे उजेड फाकणार नाही. तुम्हाला त्या इच्छेच्या पलीकडे गेले पाहिजे. तुम्हाला इच्छा झाली, की प्रत्येकवेळी तुम्ही तिचेवर मात करून जो तुमचा प्रश्न मी सोडवावा असे तुम्हाला वाटते, त्याचेवर तुम्हाला प्रकाश टाकता आला पाहिजे. ही सर्व माझी डोकेदुखी निष्कारण तुमच्यावर घेत आहात. तुम्हाला फक्त एकच गोष्ट करावयाची आहे. तुम्ही फक्त आत्मा बनले पाहिजे म्हणजे झालं. ही इतकी साधी गोष्ट आहे. बाकी सर्व माझी डोकेदुखी आहे.

आता तुमची सामूहिक इच्छा ज्या अडचणीकडे वळायला पाहिजे ती फार वेगळी असावी. तुमच्या शुद्धतेचा पाया मजबूत करण्यासाठी, शुद्धतेने सुगंधित होण्यासाठी तुमचे चित्त हे दुसऱ्या बाजुला असले पाहिजे. आता तुम्ही मला सामोरे नसून माझ्याबरोबर सर्व जगाला सामोरे गेलेले आहात हे लक्षात घ्या आणि मग सर्व प्रवृत्तीच बदलेल. तुमची प्रवृत्ती अशी असावयास पाहिजे की, 'मी काय देऊ शकतो, कसं देऊ शकतो. माझ्या देण्यात काय चुका आहेत? मला फार दक्ष रहावयास पाहिजे. माझे चित्त कोठे आहे? मला माझ्याबाबतीत अधिक दक्ष रहावयास पाहिजे की मी काय करीत आहे? माझ्या जबाबदाऱ्या काय?' तुम्ही शुद्ध असण्याची इच्छा ठेवली पाहिजे. तुमची शुद्ध इच्छा असणे म्हणजेच आत्मा असणे. परंतु तुमच्या स्वतःबद्दल तुमची जबाबदारी काय? तुम्ही अशी इच्छा केली पाहिजे की, तुमची स्वतःसंबंधीची जबाबदारी तुम्हाला कळावी आणि ती पूर्ण व्हावी. आता सहजयोगाबाबत तुमची काय जबाबदारी? सहजयोग जे परमेश्वरी कार्य आहे, ज्याला सुरुवात झाली आहे आणि तुम्ही माझे हात आहात. त्या सहजयोगात तुमची काय जबाबदारी आहे? तुम्हाला परमेश्वरी कार्य करावयाचे आहे आणि परमेश्वराविरुद्ध असणाऱ्या प्रवृत्तींशी, सैतानी प्रवृत्तींशी तुम्हाला लढा द्यावयाचा आहे. पुढे तुम्ही तुमच्या कुटुंबाविषयी आता जबाबदार नाही आणि जे आहेत ते अर्धवट सहजयोगी आहेत. मी तर म्हणेन, की ते अगदीच निरुपयोगी असून कामातून गेलेले आहेत. असे सर्व जण गळले जातील. त्यांच्या कुटुंबानाही त्रास सोसावा लागेल आणि मला माहीत आहे, की ते असच घडणार आहे कारण आता शक्ती अशातऱ्हेने एकत्र येत आहे की त्यातून निवडीला सुरुवात होईल. तुम्ही आत्मा बनल पाहिजे. ही स्वतःबाबतची तुमची जबाबदारी आहे. सहजयोगाबाबतची जबाबदारी म्हणजे तुम्ही मला अधिकाधिक चांगल्या रितीने समजणे. तुमची जबाबदारी म्हणजे तुमच्यातीलच ही यंत्रणा समजावून घेणे व ती कशी काम करते, कशी वागते ते समजावून घेणे. तुमची जबाबदारी तुम्ही स्वतः गुरु बनणे, एक क्षुद्र व्यक्ती न बनता एक आदरणीय व्यक्ती बनणे.

जर तुम्ही तेवढ्या उंचीवर जाणार असाल तर तुमच्यापैकी प्रत्येकजण संपूर्ण विश्वाच्या मोलाचा आहे. तुमच्यामधील महत्ता वाढवून जर तेवढी उंची तुम्ही गाठणार असाल तर विश्वामागून विश्वे तुमच्या पायावर घालता येतील.

ज्या लोकांना अजूनही खालच्या पातळीवर रहावयाचे आहे ते कधीच प्रगती करू शकणार नाहीत. उदाहरणार्थ पश्चिमी सहजयोगीचे प्रश्न म्हणजे ते मातेविरुद्ध पाप करतात तर पूर्वेकडील सहजयोगी पित्याविरुद्ध पाप करतात, परंतु ह्यातून तुम्हाला बाहेर पडणं काही कठीण नाही. चित्त शुद्ध ठेवलं, सहजयोगात स्वतःचे चित्त शुद्ध ठेवण्याच्या सर्व पद्धती तुम्हाला माहित आहेत आणि जर चित्त शुद्ध नसेल तर तुमच्या इच्छेवर अत्यंत क्षुल्लक व निरर्थक गोष्टींचा परिणाम होईल, की ज्याचा तुमच्या प्रगतीशी काहीही संबंध नाही. जो चांगला सहजयोगी असतो तो आपल्या कपड्याबाबत कोण काय म्हणेल, कोण त्याच्याशी कसा वागेल, याबाबत निःशंक असतो. हा माणूस असा आहे, तो माणूस तसा आहे, असल्या टिकेवर त्याचे लक्ष असते आणि आक्रमकता वगैरेचा प्रश्नच उरत नाही कारण एक-दुसरा असा भावच उरत नाही. परंतु अडचण अशी आहे, की मी जेव्हा हे म्हणते तेव्हा मी हे तुमच्या प्रत्येकाविषयीच म्हणत असते असे कुणालाच वाटत नाही. जे चढाऊ वृत्तीचे आहेत ते आपल्याच वृत्तीने वागतात. तर जे मवाळ आहेत ते उलट विचार करतात. जसे मी जर एखाद्या चढाऊ वृत्तीच्या व्यक्तीबद्दल बोलले तर जे मवाळ लोक आहेत, ते त्याच माणसाविषयी विचार करतील, पण स्वतःविषयी नाही. तुम्ही ताबडतोब तुमचे चित्त दुसऱ्या व्यक्तीवर नेता आणि दुसऱ्या लोकांच्या दोषावरच लक्ष ठेवता. म्हणून तुमची इच्छा अशा तऱ्हेने ओझे असल्याने कमी कमी होत जाते. तेव्हा जागरूकता, संपूर्णपणे जागरूकता म्हणजे सतर्कता असणे फार महत्त्वाचे आहे. म्हणजे आपण आपलं चित्त सतत आपली शुद्ध इच्छा वाढविण्यावर ठेवलं पाहिजे. इच्छा ही तुमच्या हृदयातून येते आणि तुमची घडणूक अशी आहे, की तुमचं ब्रह्मरंध्र हे ही हृदयच आहे. जर तुमचं हृदय स्वच्छ नसेल तर ते स्वच्छ राहू शकत नाही. जे लोक सहजयोगाचा मोठेपणा सांगतात आणि सहजयोगाबद्दल मोठमोठ्या गोष्टी बोलतात ते सर्व ठीक आहे, परंतु जर त्यांचे हृदयच उघडे नसेल तर ते निव्वळ स्वतःची फसवणूक करती असतात. स्वतःचे हृदय खुले करण्याचा प्रयत्न करा.

मला आशा आहे की, जेव्हा तुम्ही ही पूजा करून महाकालीची आराधना करून व हा विशेष होम कराल तेव्हा आपण निश्चितच अशा तऱ्हेचे एक वलय प्रस्थापित करून सर्व विश्वाला प्रकाशित करू शकू. परंतु ह्या कार्यात आपण कितपत सहभागी झालेलो आहोत हा दृष्टिकोन तुम्ही ठेवला पाहिजे. मी अजून दुसऱ्या विषयीच विचार करीत आहे काय? मी माझ्या आत्म्याचा विचार करत आहे की अजूनही अत्यंत क्षुल्लक बाबींचाच विचार करत आहे.

तेव्हा डावी बाजू ही गणेशापासून सुरुवात होऊन गणेशातच तिचा शेवट होतो. श्री गणेशाचा फक्त मुलभूत एकच गुण आहे आणि तो म्हणजे गणेश हा पूर्णपणे आपल्या मातेला शरण आलेला आहे. त्याला इतर देवदेवता समजत नाहीत. त्याला स्वतःच्या पित्याबद्दल माहिती नाही. त्याला फक्त त्याच्या मातेची ओळख आहे आणि तो पूर्णपणे तिला शरण आलेला आहे. परंतु ही शुद्ध इच्छा क्रियाशील झाली पाहिजे. त्याबद्दल मी जशजशा पूजा होत जातील तसे सांगेन. पण आज सर्वजण आत्मा होण्याच्या आपल्या शुद्ध इच्छेमध्ये स्वतःला प्रस्थापित करू.

आता पश्चिमी मन म्हणेल, की हे कसे? हे कसं करायचं? हा नेहमीच प्रश्न राहिलेला आहे. मी सांगू, ते अगदी सोपं आहे. आदि शंकराचार्यांनी विवेक चुडामणीचे लिखाण केले. पुष्कळ पुस्तकं लिहिली आणि त्या विषयीच्या तत्त्वज्ञानावरही लिखाण केले आणि त्यानंतर सर्व मोठ्या बुद्धीवादी लोकांनी त्यांच्यामागे त्यांना बेचैन केले आणि त्यांना म्हणाले, 'हे घ्या ते घ्या.' तेव्हा शंकराचार्यांनी त्या लोकांचा नाद सोडला आणि नंतर त्यांनी फक्त त्यांच्या मातेचे वर्णन व तिच्याविषयी भक्तीचे वर्णन करणारे सौंदर्यलहरींचे लिखाण केले. त्यांनी लिहिलेला प्रत्येक श्लोक 'मंत्र' आहे. शरणागती ही फक्त मनाची किंवा तुमच्या मनातून आलेली नाही, तर ती हृदयापासून शरणागती आहे. ही अगदी हृदयाची शरणागती आहे. पश्चिमेकडील सहजयोग्यांना माहीत आहे, की त्यांच्यावर घातक प्रवृत्तीचे हल्ले कसे एकामागून एक झाले, विशेषतः जेव्हा फ्रॉइड सारखा भयंकर माणूस त्याची पाळमुळं उखडून काढण्यासाठी आला. पश्चिमी लोकांनी ते डोळे मिटून स्वीकारले आणि शेवटी त्यांना नरकाच्या वाटेवर सोडले. हे सर्व आता बाहेर काढावं. ते सर्व मूर्खपणाचं असून ह्या सर्व परमेश्वर विरोधी कारवाया आहेत. मग तुम्हाला कळेल, की आता ह्याला जोमाने लढा दिला पाहिजे आणि म्हणाल, 'हा आमच्या मुलभूत तत्त्वाचा नाश आहे. जर आमची आई सर्व महान उदात्त पोषक आणि उन्नत व मुक्त करण्याचा उगम आहे आणि तुम्ही आम्हाला आमच्या मुळापासून तोडत आहात.' तुम्हाला मला वाटले, जनावरांप्रमाणे वागवण्यात आलेले आहे आणि त्याला आपण सर्वजण इतक्या खालच्या पातळीवर म्हणजे अगदी जिवणू सारख्या जगणाऱ्या माणसांसारखे झालेले हवे आहे. तेव्हा तुम्ही तुमच्यावर झालेले सर्व हल्ले समजणे अत्यंत महत्त्वाचे आहे आणि तुम्ही अत्यंत जागृत राहून त्यांच्याशी संबंध ठेवू नये.

सरतेशेवटी मी असं सांगेन की, तुम्ही ह्या देशात वरची टोकं नसून खोलवर गेलेली मुळं बघण्यासाठी आलेले आहात. तुमची पश्चिमी स्वप्न वृत्ती बदला, टेलिफोन चांगले नसून तुम्हाला एकही टेलिफोन करता येणार नाही. टपाल व्यवस्था अगदीच भयंकर आहे आणि रेल्वे खराब आहेत.

परंतु येथील लोक मात्र फार चांगले आहेत. त्यांना धर्म काय माहीत आहे. हे कुंडलिनीचे स्थान असल्यामुळे आणि प्रत्यक्ष श्री गणेशच याठिकाणी बसलेले असल्यामुळे त्यांच्यावर कसल्याही प्रकारचे हल्ले झालेले नाहीत. ह्या महाराष्ट्राला अभ्यविनायकांचं संरक्षण असताना कुणाला ह्यांच्यावर हल्ले करण्याची काय छाती आहे. मला माहीत नाही की महाराष्ट्रीयन लोकांना याची कल्पना आहे की नाही. शिवाय याठिकाणी कितीतरी मारुती आहेत, तेव्हा त्यांच्यावर कोण हल्ले करणार? याठिकाणी कोणत्याही दुष्ट प्रवृत्तीचा प्रभाव नाही. फक्त हे लोक स्वतःच जरा पैशाच्या मागे लागलेले आहेत आणि हाच त्यांना एक श्राप आहे. जर ते त्यातून बाहेर पडतील तर ते अत्यंत महान लोक होतील.

तेव्हा तुम्ही या देशात पाश्चिमात्य सुख भोगावयास आलेले नाहीत. तर आत्म्याचं सुख जाणणार आहात. तुम्ही भारताबद्दलचे तुमचे विचार बदला. मी एअर इंडियाबद्दल बिल्कुल म्हणत नाही. तुम्ही सहजयोगी म्हणून तुम्ही एअर इंडियाने यावं हा समज चुकीचा आहे. सहजयोगीशी एअर इंडियाचा काहीही संबंध नाही. रेल्वेचा किंवा इतर कशाचाही सहजयोगीशी संबंध नाही. तेव्हा कृपा करून तुम्ही देशाभिनामी राहून आपलीच एअर लाईन वापरा, तुम्ही इथे आल्यानंतर तुम्हाला असं दिसून आलं असेल, की येथील लोक अत्यंत निरागस आहेत. त्यांना

फ्रॉईड समजू शकत नाही. तुम्ही त्यांच्याशी या विषयावर बोलू शकत नाही कारण ते त्यांना समजत नाही. याबाबतीत ते जरा वरच्या दर्जाचे आहेत. कारण त्यांच्यावर कोणी हल्ले केलेले नाहीत. एका दृष्टीने तुम्ही त्यांच्याहीपेक्षा श्रेष्ठ आहात कारण तुमच्यावर जरी हल्ले झालेले असले तरी त्यातून तुम्ही बाहेर आलेले आहात. तुम्ही फक्त तुमची दृष्टी वळवा आणि दुसऱ्या तडीवर जाल, ही फार महान गोष्ट आहे. तेव्हा तुम्हाला एक प्रकारचा आधार पण वाटेल की या मोठ्या देशात तुमच्यासारखाच विश्वास आणि श्रद्धा असणारे अनेक लोक आहेत. म्हणून तुम्ही आचंब्यात पडू नका.

अशा तऱ्हेने आज आपल्याला महाकाली तत्त्वाची पूजा आरंभ करायची आहे. आजचा दिवस गौरीचा आहे किंवा गौरी गणेशाचा आहे. जरी पंचांगाप्रमाणे तो नसला तरी माझ्या सांगण्याप्रमाणे आपण आपल्या मध्ये अत्यंत सूक्ष्मतेत त्याला प्रस्थापित करू या. इच्छा शुद्ध असली पाहिजे आणि आपल्यामधील अनेक अडथळे धुवून टाकले पाहिजेत.

आपण अत्यंत महान सहजयोगी होण्याची इच्छा करा, आपण एक जबाबदार सहजयोगी होण्याची इच्छा करा. आपण एक आपल्या मातेला पूर्णपणे शरण जाण्याची इच्छा करा. हे काही कठीण नाही. अहंकारच शेवटी जातो कारण नाहीतर तुम्ही शरणागती कसली करणार? तुम्ही माझं प्रेम संपादण्यापेक्षा मला तुमच्याकडून अधिक काही नको. तुमचं हृदय उघड करून माझं प्रेम संपादा हाच शरणागतीचा अर्थ होय. अहंकार सोडा म्हणजे झालं. इतर कार्य सहज होईल. मी तुमच्या हृदयात प्रवेश करण्याचा प्रयत्न करीत आहे आणि मी अवश्य तिथे स्थिर होईन.

HINDI TRANSLATION

(EnglishTalk)

Scanned from Hindi Chaitanya Lahari

योग के इस महान देश में आप सब सहज-योगियों का स्वागत है। आज सर्वप्रथम अपने अन्तः में हमें अपनी इस इच्छा को स्थापित करना है कि हम साधक हैं। तथा हमें पूर्ण उत्क्रान्ति एवं परिपक्वता प्राप्त करनी है। आज की पूजा पूरे ब्रह्माण्ड के लिए है। इस इच्छा से पूरा ब्रह्माण्ड का ज्योतिर्मय होना चाहिए। आपकी इच्छा इतनी गहन होनी चाहिए कि इससे आत्मा प्राप्ति की शुद्ध इच्छा, महाकाली शक्ति से निकलने वाली पावन चैतन्य-लहरियाँ बहनी चाहिए। यही सच्ची इच्छा है। बाकी सभी इच्छाएं मृगतृष्णा सम हैं।

आप लोग विशेषरूप से परमात्मा द्वारा चुने गए हैं, सर्वप्रथम इस इच्छा की अभिव्यक्ति करने के लिए और फिर पावनता की इस गहन इच्छा को प्राप्त करने के लिए परमात्मा ने आप लोगों को विशेष रूप से चुना है। आपने पूरे विश्व को पावन करना है, केवल साधकों को ही नहीं उन लोगों को भी जो साधक नहीं हैं। इस पूरे ब्रह्माण्ड के चहुँ ओर आपने अन्तिम लक्ष्य, आत्मा-प्राप्ति की इच्छा, के परिमल (Aura) का सृजन करना है।

इच्छा के बिना इस ब्रह्माण्ड का अस्तित्व ही नहीं होता। आदिशक्ति (The Holy Ghost) ही परमात्मा की इच्छा हैं। वे सर्वव्याप्त शक्ति हैं, वही हमारे अंतःस्थित कुण्डलिनी हैं। कुण्डलिनी की केवल एकमात्र इच्छा है— ये है आत्मा बनना। किसी अन्य चीज़ की यदि आप इच्छा करें तो कुण्डलिनी नहीं उठती। जब इसे पता लग जाता है कि सामने बैठे साधक के माध्यम से ये इच्छा पूर्ण होने वाली है तभी ये जागृत होती हैं। आपमें यदि इच्छा न हो तो कोई इसे जगा नहीं सकता। सहजयोगी को कभी अपनी इच्छा अन्य लोगों पर नहीं थोपनी चाहिए।

आत्म-साक्षात्कार प्राप्त करने के पश्चात् पहली बाधा जो आपके सम्मुख आती है वो ये है कि आप अपने परिवार के विषय में सोचने लगते हैं, “कि मेरी माँ को जागृति नहीं प्राप्त हुई, मेरे पिताजी को जागृति नहीं हुई, मेरी पत्नी को जागृति नहीं हुई, मेरे बच्चों को जागृति नहीं हुई।” आपको ये समझ लेना चाहिए कि ये सारे सम्बन्ध सांसारिक हैं। संस्कृत भाषा में इन्हें ‘लौकिक’ कहा जाता है, ये अलौकिक नहीं हैं, ये सांसारिक सम्बन्धों से परे नहीं हैं। सांसारिक सम्बन्ध हैं। सारे मोह सांसारिक हैं। इस सांसारिक माया में यदि आप फँसे रहे, क्योंकि आप जानते हैं कि महामाया शक्ति आपको ऐसा खिलवाड़ करने देती हैं, तो आप इसमें किसी भी सीमा तक जा सकते हैं। लोग मेरे पास अपने सम्बन्धियों माता-पिता आदि को लेकर आते हैं और अन्ततः उन्हें पता चलता है कि उन्होंने ऐसा करके बहुत गलत किया। उन लोगों ने अपने जीवन के बहुत से दिन उन लोगों पर बर्बाद कर दिए जिनमें श्रीमाताजी का चित्त प्राप्त करने की बिल्कुल भी योग्यता नहीं है।

इस बात को आप जितना जल्दी महसूस कर लें उतना अच्छा है कि इस बात से कोई अन्तर नहीं पड़ता कि आपमें तो यह इच्छा है परन्तु आपके इन तथाकथित सांसारिक सम्बन्धियों में नहीं है। ईसा-मसीह को जब कहा गया कि उनके भाई-बहन बाहर प्रतीक्षा कर रहे हैं तो उन्होंने कहा, “कौन मेरे भाई और कौन मेरी बहनें?” अतः व्यक्ति को ये बात महसूस करनी है कि जो लोग हर समय अपनी पारिवारिक समस्याओं में फँसे रहते हैं और मेरा ध्यानाकर्षण भी करना चाहते हैं तो आप जान लें कि मैं उनके साथ केवल खिलवाड़ कर रही हूँ। आपके लिए ये चीज़ें मूल्यहीन हैं। उत्थान के लिए पहली आवश्यकता ये है कि आप कोई इच्छा न

करें। अपने सगे-संबंधियों में शुद्ध इच्छा को न खोजें। महाकाली शक्ति की स्थापना का यह पहला सिद्धांत है। भारत में, जहाँ लोग विशेष रूप से अपने परिवारों में फँसे हुए हैं, यह बहुत बड़ी समस्या है। आप यदि एक व्यक्ति को आत्म-साक्षात्कार देते हैं तो यह देखकर हैरान हो जाते हैं कि उसके सभी सगे-सम्बंधी तो भूतों की एक बहुत बड़ी टोली है। एक व्यक्ति को आत्म-साक्षात्कार देकर आप मुसीबत में फँस जाते हैं। मुझे सताने के लिए, मेरी शक्ति का ह्रास करने के लिए धीरे-धीरे ये सभी भूत घुसते चले आते हैं। और ये किसी काम के नहीं। यह समझने के लिए कि ऐसा होना शुभ नहीं है, आपके साथ भी यह चीज घटित होनी चाहिए। आप यदि अपना समय बरबाद करना चाहते हैं तो मैं आपको आपका समय बर्बाद करने की आज्ञा दूँगी। परन्तु यदि आप तीव्रता से उत्क्रान्ति प्राप्त करना चाहते हैं तो सर्वप्रथम व्यक्ति को याद रखना है कि ये सम्बंध तो पूर्णतः सांसारिक हैं और ये आपकी शुद्ध इच्छा नहीं हैं।

अतः अपनी शुद्ध इच्छा को सांसारिक इच्छा से अलग करें। इसका ये अर्थ बिल्कुल भी नहीं है कि आप अपना परिवार त्याग दें, अपनी माँ को त्याग दें या बहन को त्याग दें। कुछ भी नहीं। साक्षी रूप से उन्हें देखें, उसी तरह से जैसे आप किसी अन्य व्यक्ति को देखते हैं और स्वयं परखें कि क्या वास्तव में उनमें उत्क्रान्ति प्राप्त करने की इच्छा है या नहीं। उनमें यदि इच्छा है तो बहुत अच्छी बात है, उन्हें इसलिए अयोग्य नहीं ठहराया जाना चाहिए क्योंकि वे आपके सम्बंधी हैं। ये बात दोनों तरह से है—आपके सम्बंधी होने के नाते उन्हें उत्क्रान्ति के योग्य भी नहीं ठहराया जा सकता और न ही उन्हें इस कारण से अयोग्य ठहराया जा सकता है।

सहजयोग में आपको अपनी इच्छा शुद्ध इच्छा बना लेनी चाहिए। आपको बहुत सी चीजों में से निकलना होगा, परन्तु जो लोग अपने परिवारों के मोह में फँसे हैं, उनसे बंधे हुए हैं उन्हें ये देखना होगा कि कहीं वे सहजयोग को अपने किसी सम्बंधी पर थोप तो नहीं रहे हैं। कम से कम उन्हें मुझ पर तो बिल्कुल न थोपें।

अब हमारे अन्दर ये इच्छा, जो कि महाकाली शक्ति है और जो अभिव्यक्त हो रही है, बहुत सी विधियों से हमारे पास आती है। जैसा मैंने आपको बताया आत्म-साक्षात्कार के पश्चात् सहजयोगियों में यह अपने सम्बंधियों के लिए कुछ करने की इच्छा के रूप में आती है। हममें दूसरी इच्छा ये होती है कि अपने बीमार सम्बंधियों को ठीक करने का प्रयत्न करें। यह दूसरी इच्छा है। आप अपने अन्दर देखें तो आप पाएंगे कि आपमें से बहुत से लोगों को यह इच्छा हुई। अतः कुष्ठ रोग से लेकर के सर्दी, छीकें आदि छोटी-छोटी बीमारियों को लेकर भी वो सोचते हैं कि अपने सम्बंधियों को श्रीमाताजी के पास ले जाएं। अपने परिवार की सारी चिन्ताओं को मेरे सम्मुख लाना चाहते हैं। ऐसी छोटी-छोटी चीजों को भी जैसे गर्म या छीकें आदि जो कि अत्यन्त स्वाभाविक हैं, फिर भी उन्हें वे मेरे चित्त में डालना चाहते हैं। मैं कहती हूँ, 'ऐसा करते रहो, अगर सम्भव है तो इस प्रकार इनका समाधान करने का प्रयत्न करो।' परन्तु आपका चित्त यदि ऐसे सम्बंधियों में नहीं उलझा होगा तभी लोग मेरे चित्त में होंगे। आप उन्हें मेरे चित्त में छोड़ दें। मैं इसका समाधान करूँगी। परन्तु यह कुचक्र (Vicious Circle) है। यह उस मस्तिष्क का प्रक्षेपण है जो सोचता है कि ठीक है, "श्रीमाताजी यह चीज हमारे चित्त में नहीं है। आप कृपया इसे देखें।" परन्तु इसका यह तरीका नहीं है। हमारे

अन्दर केवल एक गहन इच्छा होनी चाहिए कि क्या मैं स्वयं आत्मा बन गया हूँ ? क्या मैंने अपना अन्तिम लक्ष्य प्राप्त कर लिया है ? क्या मैं सांसारिक इच्छाओं से ऊपर उठ गया हूँ ? स्वयं को स्वच्छ करें। एक बार जब आप स्वयं को स्वच्छ करने लगते हैं तब यदि कोई कमी रह जाती है तो मैं उसे दूर करती हूँ। यह मात्र एक आश्वासन है, उत्तरदायित्व (Guaranty) नहीं। समस्या यदि मेरे चित्त के काबिल है तो मैं अवश्य इस पर ध्यान दूंगी। आपको भी अपने चित्त का मूल्य वैसे ही समझना चाहिए जैसे मैं समझती हूँ। मेरे विचार से आपको तो मुझसे भी अधिक अपने चित्त के मूल्य को समझना चाहिए क्योंकि मैं तो अपने अन्दर ही हर चीज का संचालन कर सकती हूँ क्योंकि हर चीज मेरे चित्त में है।

परन्तु आप अपनी इच्छाओं को, आपकी ओर मुँहबाएँ खड़ी सभी सांसारिक इच्छाओं से दूर करके स्वच्छ करने का प्रयत्न करें। इसे विशाल स्तर पर जब आप देखते हैं तो सोचते हैं, “ श्रीमाताजी देश की समस्याओं का क्या करें ? ” ठीक है, अपने देश का मानचित्र मुझे दे दें। समाप्त, इतना काफी है। तब स्वयं को स्वच्छ करें— आपमें जो भी इच्छा है उसे छोड़ दें। एक बार जब आप जावन हो जाएंगे तो वह क्षेत्र आपके चित्त की सीमा में आ जाएगा। ये बात बहुत दिलचस्प है। जब आप इस पर काबू पा लेते हैं केवल तभी इस पर प्रकाश डाल सकते हैं। परन्तु यदि आप इसके अन्दर हैं तो आपका प्रकाश छुपा हुआ है। प्रकाश बाहर को प्रसारित नहीं हो रहा।

आपको इस इच्छा से ऊपर उठना होगा। जब भी आपमें कोई इच्छा जागृत हो आप तब तक इससे ऊपर उठे रहें जब तक आपके सम्मुख खड़ी उस समस्या पर आपका प्रकाश नहीं पड़ने लगता।

और सुलझना चाहिए। ये सारी चिन्ताएं जो आप अपने ऊपर ले रहे हैं ये मेरी सिरदर्दियां हैं। आपको तो केवल एक कार्य करना है— आपको आत्मा बनना है। मात्र इतना ही। ये बड़ा आसान कार्य है— बाकी सब मेरा सिरदर्द है।

आपकी इच्छा को सामूहिकता पर ले जाने वाली समस्या अत्यन्त भिन्न होनी चाहिए। अपनी पावनता का पोषण करने के लिए, अपनी पावनता से सुगंधित होने के लिए आपका चित्त दूसरी ओर होना चाहिए। अब आप मेरा सामना नहीं कर रहे, मेरे साथ मिल कर पूरे विश्व का सामना कर रहे हैं। इस बात को समझें, पूरा दृष्टि कोण ही परिवर्तित हो जाएगा। दृष्टिकोण ऐसा होना चाहिए :— मैं क्या दे सकता हूँ ? मैं किस प्रकार दे सकता हूँ ? देने में क्या गलती है ? मुझे और अधिक सावधान रहना होगा, मेरा चित्त कहाँ है ? मुझे अपने प्रति अधिक सावधान होना होगा। मैं क्या कर रहा हूँ ? मेरी जिम्मेदारी क्या है ? आपमें पावनता प्राप्त करने की इच्छा का होना आवश्यक है। आपको शुद्ध इच्छा होनी चाहिए। अर्थात् आपको आत्मा बन जाना चाहिए। परन्तु अपने प्रति आपकी जिम्मेदारी क्या है ? आपको इच्छा करनी चाहिए कि अपने प्रति आपकी जिम्मेदारी की अभिव्यक्ति हो और वो पूर्ण हो।

इसके बाद सहजयोग के प्रति आपकी जिम्मेदारी आती है। जो कि परमात्मा का कार्य है और जो शुरू हो चुका है। उसके प्रति आपकी क्या जिम्मेदारी है। आप लोग ही मेरे हाथ हैं आप लोगों ने ही परमात्मा का कार्य करना है और परमात्मा विरोधी तत्वों से युद्ध करना है— आसुरी तत्वों से। अब आप अपने परिवार के लिए जिम्मेदार नहीं हैं। जो लोग अब भी परिवार के लिए जिम्मेदार हैं वे आधे-अधूरे सहजयोगी हैं— मैं कहती हूँ वे बेकार

हैं, बिल्कुल किसी काम के नहीं। ऐसे सब लोग छुट जाएंगे, उनके परिवारों को कष्ट उठाना पड़ेगा और मैं जानती हूँ कि ये घटित होगा क्योंकि अब इस प्रकार से शक्तियाँ एकत्र हो रही हैं कि छटनी आरम्भ हो जाएगी।

आत्मा बनना आपकी जिम्मेदारी है, सहजयोग आपकी जिम्मेदारी है, मुझे बेहतर, बेहतर, और बेहतर समझना आपकी जिम्मेदारी है। अपने अंदर स्थापित तंत्र को समझना आपकी जिम्मेदारी है। किस प्रकार ये तंत्र कार्य करता है, और आचरण करता है ये समझना आपकी जिम्मेदारी है। स्वयं किस प्रकार गुरु बनना है ये जानना आपकी जिम्मेदारी है। गरिमामय और सम्मानमय बनना आपकी जिम्मेदारी है। सम्मानमय व्यक्तित्व बनना घटिया व्यक्तित्व का नहीं। आप यदि बुलंदियाँ प्राप्त करना चाहें तो आपमें से हरेक का मूल्य पूरे ब्रह्माण्ड जितना है। ब्रह्माण्डों के ब्रह्माण्ड आपके चरणों में न्योछावर किए जा सकते हैं बशर्ते कि आप बुलंदियों तक उन्नत होना चाहें और अपने अन्दर स्थित विशालता का पोषण करना चाहें।

जो लोग अब भी अपने को निम्न स्तर पर रखना चाहते हैं वो कभी उन्नत नहीं हो सकते। उदाहरण के रूप में पश्चिमी सहजयोगियों को माँ के विरुद्ध पाप करने की समस्या है और पूर्व के सहजयोगियों को पिता के विरुद्ध अपराध करने की समस्या है। इससे मुक्त होना आपके लिए बिल्कुल भी कठिन नहीं है। चित्त को शुद्ध रखना है। सहजयोग में आप सारे तरीके जानते हैं। जिनसे चित्त को पावन किया जा सकता है चित्त यदि पावन नहीं होगा तो सभी तुच्छ मूर्खता पूर्ण तथा उत्क्रान्ति की दृष्टि से अर्थहीन चीजें हर समय इस इच्छा पर आक्रमण करती रहेंगी। अच्छा सहजयोगी अपने कपड़ों की, लोगों के आचरण और उनकी बातों की चिन्ता नहीं

करता। उसका चित्त आलोचना पर नहीं होता कि फलां व्यक्ति ऐसा है और फलां ऐसा। न ही उसका चित्त किसी अन्य की आक्रामकता पर होता है क्योंकि अन्य तो कोई है ही नहीं। परन्तु समस्या ये है कि जब मैं बताती हूँ तो लोग समझते हैं कि मैं किसी अन्य को कह रही हूँ। कोई ये नहीं सोचता कि मैं उसी के विषय में ये बात कह रही हूँ। जो लोग आक्रामक नहीं हैं वो दूसरे ढंग से सोचते हैं। मैं यदि किसी आक्रामक व्यक्ति के बारे में कहूँ तो जो व्यक्ति आक्रामक नहीं हैं वो तुरन्त आक्रामक व्यक्ति के बारे में सोचेगा अपने बारे में नहीं। तुरन्त आप अपना मस्तिष्क दूसरे लोगों पर ले जाते हैं और उनके दोष खोजने लगते हैं। अतः इस पर पड़े हुए दबाव के कारण ये इच्छा शनैः शनैः निम्न से निम्नतर हो जाती है।

अतः सावधानी अत्यन्त आवश्यक है। पूर्ण सावधानी। सतर्कता कि हमें अपना चित्त केवल अपनी शुद्ध इच्छा के पोषण के लिए रखना चाहिए। इच्छा हृदय से आती है और आपको इस प्रकार से बनाया गया है कि इसके बिना आपका ब्रह्मरन्ध्र ही स्वच्छ न होगा। कुछ लोग सहजयोग की प्रशंसा के पुल बाँधने को ही बहुत बड़ी बात समझ लेते हैं। परन्तु उनके हृदय यदि खुले नहीं हैं तो वे स्वयं को धोखा दे रहे हैं। अतः अपने हृदय को खुला रखने का प्रयत्न करें।

मुझे आशा है कि आज जब आप ये पूजा करेंगे, महाकाली की पूजा करेंगे तथा यह विशेष यज्ञ करेंगे तो निश्चित रूप से हम यह परिमल (Aura) स्थापित कर लेंगे और पूरे विश्व को ज्योतिर्मय बना देंगे। परन्तु आपका दृष्टिकोण ये होना चाहिए कि मैंने इसके लिए क्या योगदान दिया ? क्या अब भी मैं अन्य लोगों के बारे में सोच रहा हूँ ? क्या अब भी मैं छोटी-छोटी समस्याओं के विषय में सोच रहा

हूँ या अपनी आत्मा के विषय में ?

तो बायाँ पक्ष श्री गणेश से शुरू होता है और उन्हीं पर समाप्त होता है। श्रीगणेश जी में मूलतः एक ही गुण है कि वे पूर्णतः अपनी माँ के प्रति समर्पित हैं। किसी अन्य परमात्मा को वो नहीं पहचानते। यहाँ तक कि वो अपने पिता को भी नहीं पहचानते। वो तो केवल अपनी माँ को जानते हैं और उन्हीं के प्रति समर्पित हैं। परन्तु ये शुद्ध इच्छा गतिशील होनी चाहिए। इस गतिशीलता के बारे में मैं आगे होने वाली बहुत सी पूजाओं में बताऊँगी। परन्तु आज हमें चाहिए कि स्वयं को आत्मा बनने की शुद्ध इच्छा में स्थापित कर लें।

अब पाश्चात्य मस्तिष्क प्रश्न करेगा, कैसे ? ये बात हमेशा उठती है कि किस प्रकार ये कार्य करें ? क्या मैं आपको बता दूँ कि यह बहुत सहज है। आदिशंकराचार्य ने विवेक चूड़ामणि तथा अन्य बहुत सी पुस्तकें और ग्रन्थ लिख डाले और सारे बुद्धिवादी लोग उनकी जान के दुश्मन बन गए। कहने लगे, " इसमें ऐसा लिखो, वैसा लिखो। आदिशंकराचार्य ने इन सब लोगों को भुलाकर सौन्दर्य लहरी लिखी जो केवल माँ का वर्णन है और माँ के प्रति उनके समर्पण है। सौन्दर्यलहरी में लिखा गया हर श्लोक एक मंत्र है यह मस्तिष्क के माध्यम से मस्तिष्क का समर्पण नहीं है। यह तो उनके हृदय का समर्पण है। यह आपके हृदय का पूर्ण समर्पण है। पश्चिमी सहजयोगी भली भाँति जानते हैं कि किस प्रकार उन पर बार-बार नकारात्मकता के आक्रमण हुए, विशेष रूप से जब फ्रायड जैसे भयानक लोग उनके आधार को, उनकी जड़ों को नष्ट करने के लिए आए और किस प्रकार से पश्चिम ने आँखें बंद करके उसे स्वीकार किया और स्वयं को नर्क के मार्ग पर डाल दिया। ये सारी चीजें बाहर निकालनी आवश्यक हैं। ये

सब मूर्खता है, पूर्णतः गलत है और परमात्मा विरोधी गतिविधियाँ हैं। ये एहसास होने पर आप इनका डटकर मुकाबला करेंगे, कहेंगे कि यह तो हमारे मूल का, हमारी जड़ों का विनाश है। जब हमारी माँ सारी उत्कृष्ट चीजों का, श्रेष्ठ चीजों का, पोषण करने वाले तत्वों का, उत्क्रांति और मुक्ति की ओर ले जाने वाले तत्वों का स्रोत है तो ये लोग (फ्रॉयड आदि) तो हमें हमारी जड़ों से काट से रहे हैं। मैं सोचती हूँ कि आप लोगों के साथ ऐसे व्यवहार किया गया है मानो आप पशु हों ! वो चाहते हैं कि हम सब मानवता के निकृष्टतम स्तर पर आ जाएं जैसे हम भयानक रोगी हों। ये बात मेरी समझ में नहीं आती ! अतः आप पर हुए उन सारे आक्रमणों को समझ लेना आपके लिए अत्यन्त आवश्यक है। सावधान रहें कि इस प्रकार के लोगों के झोंसे मैं न आ जाएं।

अंत में मैं ये कहूँगी कि इस देश में आप लोग जड़ों को देखने के लिए आए हैं कोपलों को देखने के लिए नहीं। पाश्चात्य शैली का अपना दृष्टिकोण परिवर्तित करें। यहाँ पर टेलिफोन खराब हैं आप कोई टेलिफोन नहीं कर सकते। यहाँ की डाक प्रणाली भयानक है। रेलवे भी बदतर है (मुझे ये बात नहीं कहनी चाहिए क्योंकि हम रेलवे के बंगले में रुके हुए हैं) परन्तु यहाँ के लोग शानदार हैं। वो जानते हैं कि धर्म क्या है। किसी भी तरह से समझ लीजिए वो आक्रमण से बचे हुए हैं क्योंकि कुण्डलिनी होने के कारण यहाँ श्रीगणेश बैठे हुए हैं। कैसे कोई इस महाराष्ट्र पर आक्रमण करने की हिम्मत कर सकता है ? यहाँ तो रक्षा करने के लिए आठ गणेश बैठे हुए हैं। मैं नहीं जानती कि महाराष्ट्र के लोग भी इस बात को जानते हैं या नहीं। बहुत से मारुति भी यहाँ विराजमान हैं। अतः इस देश पर कौन आक्रमण कर सकता है ? यहाँ पर कोई अन्य

नकारात्मक आक्रमण नहीं है सिवाय इसके कि लोग स्वयं कुछ धन-लोलुप हैं। केवल ये अभिशाप उन पर है, इससे वे यदि मुक्ति पा लें तो वे महान लोग हैं।

अतः आप लोग इस देश में पश्चिम की सुख सुविधा प्राप्त करने के लिए नहीं आए। आत्मा का सुख पाने के लिए आए हैं। अतः भारत के प्रति अपना दृष्टिकोण बदलें। मैं किसी भी प्रकार से ये नहीं कह रही कि एयर इण्डिया के प्रति अपना दृष्टिकोण बदलें। ये बिल्कुल गलत धारणा है कि सहजयोगी होने के नाते आपको केवल एयरइण्डिया से ही यात्रा करनी है। बिल्कुल भी नहीं। सहजयोग को एयरइण्डिया से कुछ नहीं लेना-देना। हमारे रेलवे, तथा अन्य सभी चीजों का सहजयोग से कोई सरोकार नहीं। तो क्या? अतः देश भक्त बने और परमात्मा के लिए अपनी ही एयरलाइन का उपयोग करें। आप जब यहाँ पहुँचेंगे तो पाएंगे कि यहाँ के लोग अत्यन्त अबोध हैं। वे फ्रायड को नहीं समझ सकते। इस विषय पर तो हम उनसे बात भी नहीं कर सकते। ये बात उनसे परे है। इस मामले में वे ऊँचे प्रकार के लोग हैं क्योंकि उन पर आक्रमण नहीं हुआ। परन्तु आप लोग भी एक प्रकार से बहुत ऊँचे हैं क्योंकि आप पर आक्रमण हुआ फिर भी आप इसमें से निकल आए। मुख मोड़ने मात्र से आप दूसरी ओर आ गए हैं। ये भी महान बात है।

अतः आपको इस बात का भी भरोसा हो जाएगा कि और भी बहुत से लोग हैं जो आप की तरह से विश्वास करते हैं। विशाल जनसंख्या वाले इस देश में आपको आश्रय देने वाले बहुत से लोग हैं। अतः स्वयं को खोया हुआ न समझें।

आज हम महाकाली तत्व की पूजा से आरम्भ करेंगे। आप कह सकते हैं आज गणेश गौरी का

दिन है। पांचांग के अनुसार हो सकता है कि ऐसा न हो परन्तु मेरे अनुसार ऐसा ही है। आइए अपने सूक्ष्म स्तर पर अपने अन्दर पावन होने की इच्छा, सभी बाधाओं और अपने अन्दर की सभी अस्वच्छ चीजों से मुक्ति पाने की इच्छा को स्थापित कर लें।

महान सहजयोगी बनने की इच्छा को, जिम्मेदार सहजयोगी बनने की इच्छा को, माँ के प्रति समर्पित होने की इच्छा को।

ऐसा करना कठिन नहीं है। ये अहम् है। अन्त में जाने वाली विकृति, क्योंकि आप क्या समर्पण करते हैं? मुझे आपसे कुछ नहीं चाहिए। सिवाए इसके कि आप मेरा प्रेम स्वीकार कर लें। समर्पण का अर्थ केवल इतना है कि मेरा प्रेम स्वीकार करने के लिए आप अपने हृदय खोल लें। इस अहम् को त्याग दें। केवल इतना ही, और यह कार्यान्वित हो जाएगा। मैं स्वयं को आपके हृदय में बिठाने का प्रयत्न कर रही हूँ और निश्चित रूप से मैं वहाँ स्थापित हो जाऊँगी।

परमात्मा आपको धन्य करें।

(निर्मला योग से उद्धृत एवं अनुवादित)